

Raadvragen begroting 2024-2027

Inleiding

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
108	VVD	Elke begroting laat een positief eindresultaat zien, maar hoe zorgt het college ervoor dat er positief wordt afgesloten?	2	De financiële context is dynamisch, waarbij er soms sprake is van forse onverwachte tegenvallers. Zoals de verliesvoorziening Rijswijk Buiten bij jaarrekening 2022 (nadelig € 17 mln.) en de onverwachte kostenstijging bij het Sociaal Domein in zomer 2023 (nadelig € 5 mln.). Oorzaken liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente. Het college stuurt daarom ook op de financiële gezondheid op korte en langere termijn, zodat onverwachte tegenvallers opgevangen worden. Sturing vindt onder andere plaats door het project Grip & Zicht. Met Grip & Zicht is een cyclische monitoring van budgetten en doelen vastgelegd. De begroting 2024 laat zien dat er voor de jaren 2026 en verder een opgaaf ligt.
109	VVD	Produceren eenpersoonshuishoudens relatief minder afval dan meerpersoonshuishoudens? Absoluut wel, maar hoezo relatief?	2	Nee, relatief heeft betrekking op het tarief dat in 2024 wordt betaald ten opzichte van het tarief in 2023. De kosten zijn eerlijker verdeeld waarbij het verschil tussen wat één- en meerpersoonshuishoudens in 2024 betalen groter wordt. Het verschil in tarieven tussen de soorten huishoudens bedraagt voor afvalstoffenheffing 20% en voor rioolheffing 25%.
110	VVD	Welke bezuinigingen voert Avalex door in 2024 om kostenstijgingen eerst zelf op te vangen?	2	Elk jaar spant Avalex zich in om kosten te reduceren. Nu heeft Avalex alleen invloed op de kosten die zij als organisatie maakt. Het beleid en de dienstverlening die daarmee gemoeid zijn, zijn op conto van elke gemeente. Avalex stelt elk jaar een overzicht op met mogelijke besparingen in haar meerjarenbegroting, maar ook door gedurende het jaar bepaalde investeringen uit te stellen, om te vormen of minder te doen. De kostenstijgingen waar het hier om gaat heeft te maken met de hoeveelheid restafval die ingezameld worden bij onze inwoners. De verwerkingskosten beslaan bijna 2 miljoen, terwijl we weten dat we nog maar voor 45% afval scheiden.
111	VVD	De afspraak was dat parkeervergunning kostendekkend moet zijn. Nu wordt er een andere norm gebruikt, namelijk het gemiddelde MRDH: waarom is dat?	2	Er is geen (logische) rekenmethodiek voor de prijs van een parkeervergunning op basis van kosten of grondgebruik. Parkeervergunningen zijn een ontheffing van betaald parkeren en bedoeld om een regulerend effect te hebben: "de juiste parkeerder, op de juist plek op de juiste tijd". Over het algemeen worden de tarieven van parkeervergunningen gerelateerd aan de druk op de openbare ruimte. Waar de ruimte het schaars is, zijn de prijzen het hoogst. In Rijswijk is er voor gekozen prijzen van parkeervergunningen voor bewoners overall in Rijswijk gelijk te laten zijn.

207	D66	Waarom is de website https://begroting.rijswijk.nl/2023 (kennelijk) niet bijgewerkt voor de begroting 2024? Dit was een goed middel om inzicht te krijgen in de begroting waar vorig jaar veel tijd in is gestopt. Gaat deze website nog bijgewerkt worden, zo ja wanneer? Zo nee, waarom niet?	2	Zodra een begroting door de raad is vastgesteld, wordt deze openbaar gemaakt. Hierbij wordt onder andere de website zo snel mogelijk bijgewerkt. Dit is jaarlijks de standaard werkwijze.
208	Wij.	Wat maakt het Wilhelminapark nu nog geen stadspark waardoor er alsnog een stadspark van gemaakt moet worden?	2	We maken van het Wilhelminapark een aantrekkelijk verblijfsgebied, zodat meer bewoners van Rijswijk het kunnen gebruiken. We investeren de komende jaren in de speel- en groenvoorzieningen, een hondenuitrengebied, de waterkwaliteit, paden en kleinschalige horeca. Ook treffen we maatregelen om het park aantrekkelijker te maken voor planten en dieren.
112	VVD	Klopt het dat in RIB 23 099 Septembercirculaire 2023 een ander tekort in 2027 genoemd wordt dan in de inleiding bij de begroting? Hoe zit dit? Waarom is dit niet aangepast?	3	Ja. In de inleiding is een afgerond bedrag genoemd. Het tekort in 2027 staat in de begroting op € 1.621 mln. Dit staat ook in de RIB in tabel 3 vermeld waarbij is opgemerkt dat de septembercirculaire later is gepubliceerd dan de oplevering van de begroting, waardoor dat cijfer niet meer verwerkt kon worden in de begroting.
166	CDA	Groei bijstandsuitgaven (blz 3). De bijstandsuitgaven stijgen met 1 mln meer dan de ontvangsten. Hoeveel bijstandsuitkeringen werden in 2023 verstrekt en hoeveel naar verwachting in 2024?	3	Het aantal bijstandsuitkeringen in 2023 was op het moment van het opstellen van de begroting 1341. Voor 2024 is het doel om 30 mensen meer uit te laten stromen en 20 mensen minder in te laten stromen. De BUIG is echter een open einde regeling. Door verschillende (exogene) factoren kan de realisatie uiteindelijk anders zijn dan de begroting.
167	CDA	Financieel neutraal profiel (blz 3) Het college volgt een koers gericht op een neutraal financieel profiel? Wat verstaat zij daaronder? Acht het college het niet realistischer dit bij te stellen, gezien de negatieve ontwikkeling van de meeste kengetalen (zoals vermeld op blz 90 ev)?	3	Dit verwijst naar het profiel zoals weergegeven in de Kadernota op blz. 41 van de 1e halfjaarrapportage 2023. Dit profiel is: solvabiliteitsratio tussen 20% - 50%, netto schuldquote tussen 90% - 130%, en een weerstandsratio van 0,8 en 1,4. Deze rapportage staat op de financiële website van Rijswijk. We streven nog steeds naar dit neutrale profiel, ondanks mogelijke negatieve ontwikkelingen die op ons afkomen.
168	CDA	negatief begrotingssaldo in 2026/2027 (blz 3) Het college verwacht een negatief begrotingssaldo voor 2026 en 2027 van -6 mln resp -2 mln. Dit op grond van onzekerheid over de te ontvangen middelen van het Rijk. Tegelijk is bekend dat ook het Rijk fors moet bezuinigen, dat naar verwachting in een komend nieuw regeerakkoord wordt opgenomen. Welke stappen gaat het college ondernemen, met welke maatregelen en wanneer, als vermelde bedragen onverhoopt toch uitkomen	3	Het college heeft reeds stappen genomen om de eindsaldi in 2024 en 2025 positief te ramen. Voor latere jaren is het vooruitzicht nu negatief bij het uitblijven van oplossingen door het Rijk. Afhankelijk daarvan zal het college nieuwe maatregelen voorstellen in de Kadernota 2025. Deze zullen vooral het karakter hebben van oud beleid versoberen of niet meer uitvoeren en/of nieuw beleid schrappen dan wel opschorten.

169	CDA	Jongeren en drugscriminaliteit (blz 3) Positief dat het college inspanningen gaat doen om te voorkomen dat jongeren op jonge leeftijd in aanraking komen met drugscriminaliteit. Welke acties wil het college ondernemen? Ziet zij al positieve effecten van deze acties	3	Door bureau Halt worden (al) verschillende voorlichtingsthema's aangereikt aan scholen, waaronder op dit thema. Daarnaast is Rijswijk vanaf september jl. gestart met het Project Dealbreakers. Deze preventieve regionale aanpak is een initiatief van het RIEC Den Haag. Het Dealbreakers project is in 2021 als pilot gestart bij 5 gemeenten: Leiden, Delft, Zoetermeer, Gouda en Leidschendam-Voorburg. Na een succesvolle pilotfase kunnen vanaf 2023 alle gemeenten in de regio's Den Haag en Hollands Midden gebruik maken van het aanbod van Dealbreakers. Onze gemeente is sinds 1 september 2023 aangesloten bij dit project. Dit project bevindt zich nog in de voorbereidingsfase, en heeft als uiteindelijke doel het voorkomen dat jongeren in aanraking komen met drugscriminaliteit. Hier maken onder andere weerbaarheidstrainingen voor jongeren en signaleringslessen voor docenten onderdeel van uit. Het is de intentie dat signalen die uit deze interventies voortkomen in een al bestaand overleg tussen onze ketenpartners besproken worden. Van Dealbreakers kunnen nu nog geen positieve effecten waargenomen worden, aangezien dit project zich nog in de voorbereidingsfase bevindt.
170	CDA	Pandjesbrigade (blz 3). Met de inzet van de pandjesbrigade wil het college misstanden op de Rijswijkse woningmarkt aanpakken. Zijn er al successen te melden	3	Er zijn nog geen successen te vermelden van de pandbrigade aangezien deze pas januari 2024 van start gaat. Momenteel wordt er personeel geworven. Daarnaast blijven we meldingen over oneigenlijk / strijdig gebruik van woningen of bedrijfspanden afhandelen.
209	Wij.	Voor 2024 voorzien we dat we € 1 mln. meer uitgeven aan de bijstand dan dat we binnenkrijgen, hoe kan dat?	3	We verwijzen u hiervoor naar de Raadsinformatiebrief BUIG 2023 (23.079205)
113	VVD	In relatie tot de vorige vraag: er komt fiks geld uit de parkeeropbrengsten voor andere mobiliteitsprojecten: wordt hier van de auto de bekende melkkoe gemaakt?	4	Nee, het doel van parkeerregulering is niet om geld te verdienen maar om de schaarse ruimte eerlijk te verdelen. De opbrengsten die daar uit volgen worden opgenomen in de parkeerreserve, die wordt ingezet voor mobiliteitsprojecten. De raad besluit welke mobiliteitsprojecten vanuit de parkeerreserve worden gefinancierd.
171	CDA	Verlaging inhuur (blz 4) Het college heeft voor 2024 en latere jaren € 750.000 ingeboekt aan besparing inhuur. Hoe realistisch acht het college deze besparing omdat zij tegelijk meldt dat de uitvoering van de omgevingswet zo complex is dat meer personeelsleden hiervoor niet beschikbaar zijn, en extra inhuur nodig is? Welk bedrag had het college voor deze maatregel ingeboekt in 2023 en wat zal naar verwachting het resultaat zijn in 2023? De cda-fractie wil als suggestie meegeven om bij werving ook te denken aan het aantrekken van kansarmen en werklozen die m.b.v. opleiding en enkele aanpassingen in functie en/of werkplek kunnen worden ingezet met subsidie van gemeente.	4	De inzet is gericht op het omzetten van ingehuurde capaciteit naar eigen personeel voor functies waar dat mogelijk en nodig geacht wordt. Bijvoorbeeld projectmanagers en secretarissen bij projecten met een lange doorlooptijd (feitelijk zijn dit geen tijdelijke werkzaamheden en de functies zijn vervulbaar). Het afgelopen jaar merken we dat functies die eerder moeilijk tot niet konden worden ingevuld, nu met behulp van onze eigen recruiter wel succesvol ingevuld kunnen worden. Met de huidige marktтарieven voor ingehuurd personeel levert dit een aanzienlijke besparing op. Daarnaast gaan we gericht aan de slag met externe juridische adviezen. We kunnen en willen niet alle juridische expertise zelf in huis hebben, daarom maken we regelmatig gebruik van de diensten van externe advocatenkantoren. Dit willen we efficiënter organiseren door met een aantal kantoren een mantelovereenkomst af te sluiten, waarin de dienstverlening en de tarieven die in rekening worden gebracht sterker gereguleerd gaan worden.

172	CDA	Afschrijvingslasten LTIP (blz 4) Het college boekt een opbrengst in bij de actualisatie van deze lasten van 1,75 mln in 2024. Kan het college toelichten wat zij hieronder verstaat, en hoe zij tot deze opbrengst komt	4	Dit is de som van de verwachte vrijgevallen kapitaallasten van het boekjaar 2023 ad € 0,5 mln. en € 1,2 mln. doorgeschoven kapitaallasten naar jaren ná 2024 in het kader van het opzetten van het lange termijn investeringsplan.
178	D66	Tussen de hoogte van de extra inkomsten afvalstoffenheffing en de hogere betaling aan Avalex zit een verschil van .. Waar komt dit verschil vandaan / waar bestaat dit uit? Nu de afvalstoffenheffing kostendekkend is.	4	Het verschil zit in het opruimen van spoedeisende illegale dumpingen in de openbare ruimte.
179	D66	Voor de ODH is enkel voor 1 jaar een bedrag van 150.000 euro extra in de tabel opgenomen. Dit terwijl kennelijk al jaren meer betaald moet worden. Is voorzien dat in de komende jaren de bijdrage aan de Omgevingsdienst omhooggaat, dit gezien het grotere aantal inwoners, de gevraagde actie op schoon, heel en veilig en goede controle op milieunormen? Zo ja, waarom is dit bed	4	We nemen nu voor 1 jaar extra budget op, omdat we in 2024 na invoering van de Omgevingswet gaan monitoren wat de gevolgen zijn. Daarbij hebben we ook meegewogen dat we - vanaf 1 januari 2024 - leges mogen heffen voor de vergunningen die zien op de Milieuactiviteit. Onder het huidige wettelijke stelsel mag dit niet.
210	Wij.	Dividend Stedin hoe is 300.000 berekend ?	4	Dit is het geraamde totale dividend van de aandelen en de cumulatief preferente aandelen, gebaseerd op eerdere ontvangsten.
211	Wij.	Begrijpen wij het nu goed dat er 5,8 miljoen vanuit de reserves overmaken naar de algemene reserve om tekorten tegen te gaan?	4	Op pagina 4 zien wij niet iets genoemd over het overmaken van € 5,8 mln. uit de reserve naar de algemene reserve.
14	BVR	Verkeer; waar blijven de 8 flitsers, welke zijn toegezegd door voormalig wethouder Lugthart? Deze zouden Q2 of Q3 geplaatst moeten worden o.a. omgeving Prinses Beatrixlaan.	5	In overleg met het Openbaar Ministerie (OM) zijn er flitspalen geplaatst bij de kruising Generaal Spoorlaan/Steenvoordelaan. Daarnaast worden er, na afronding werkzaamheden warmtelinQ aldaar, flitsers geplaatst op de kruising Beatrixlaan/Terras van Sion. Het aantal beschikbare flitsers wordt door het OM beperkt, en OM bepaalt de locaties. De twee locaties zijn na overleg met het OM de enige flitsers die nu in Rijswijk geplaatst worden.
22	PGR	Hoe geeft u invulling aan de invoering impuls jongerenparticipatie met 0,5 fte? Welke organisaties zijn erbij betrokken en hoeveel jongeren denkt u met dit project te kunnen bereiken? Is het budget van 50.000 euro toereikend voor dit doel ? Wordt er periodiek geëvalueerd over de behaalde resultaten? En ontvangt de raad hiervan de uitkomst?	5	Op dit moment onderzoeken we hoe we uitvoering geven aan het amendement De jeugd een stem in Rijswijk dat door de raad is aangenomen op 4 juli 2023. De inzet is een vorm te vinden waarbij niet alleen kinderen van de Rijswijkse basisscholen worden betrokken (zoals nu met de Kinderrechtambassadeurs), maar ook de Rijswijkse jongeren. Er zal geëvalueerd worden en dit wordt met de raad gedeeld.
64	PVDA	Openbare orde en Veiligheid Pandbrigade – 365.000 EURO – Waar is dit bedrag op gebaseerd? En welke beoogde jaarlijkse doelstellingen zijn er mogelijk met dit bedrag?	5	Dit bedrag is gebaseerd op het aantal fte's die geworven worden en die gezamenlijk de pandbrigade zullen vormen. Met de benodigde inzet kunnen we efficiënter misstanden aanpakken, zoals verwoord in het plan van aanpak.
82	RB	Wanneer is de pandjesbrigade operationeel en inzetbaar?	5	We streven ernaar om per 1 januari 2024 volledig operationeel inzetbaar te zijn.
114	VVD	Wat voor activiteiten betreft de uitvoering van de mobiliteitsstrategie?	5	De voorbereiding van de mobiliteitstrategie zijn extra onderzoeken is extra menskracht nodig.
115	VVD	Het actieplan verkeersveiligheid loopt begrotingstechnisch door tot 2027. Het plan zelf loopt tot 2025. Waarom is dit?	5	Er wordt vanuit gegaan dat de maatregelen na 2025 ook nog nodig zijn en dit is in de begroting daarom na 2025 doorgetrokken.

116	VVD	Worden er aanpassingen gemaakt in het plan gegeven de nieuwe ontwikkelingen in de stad, zoals CID Binckhorst, verkeersonveiligheid Prinses Beatrixlaan en de zorgen die door de inwoners worden aangegeven op andere drukke en onoverzichtelijke plekken? Op welke manier wordt er bijgestuurd wetende dat veel inwoners zich zorgen maken en weinig verbetering ervaren?	5	De verkeersveiligheid in Rijswijk wordt continu gemonitord, waaronder de ongevallen. Ook is recent de "Ongevallenanalyse fietsers en bromfietsers" gemaakt. Op basis van deze analyses en gegevens wordt gekeken waar prioriteit is voor inzet op verkeersveiligheid, dit is een dynamisch proces.
117	VVD	Is er al een beeld bij hoe de Pandbrigade zal worden opgezet en hoe ze te werk zullen gaan? In andere woorden, is het vrijgemaakte budget genoeg voor een efficiënte Pandbrigade?	5	Hierover ontvangt de raad op zeer korte termijn een raadsinformatiebrief, zoals toegezegd in het forum Samenleving van 3 oktober 2023.
118	VVD	Is er een planning om snelheidsbeperkende maatregelen te nemen in Vrijenban?	5	Er zijn geen plannen om snelheidsbeperkende maatregelen te nemen in Vrijenban
119	VVD	Wordt in het kader van de verkeersveiligheid ook al beter opgetreden tegen fietsers/scooters die door o.a. Bogaard stadscentrum rijden?	5	Tijdens de reguliere surveillances in de bogaard besteden we hier aandacht aan en treden we handhavend op. In oktober 2023 is er met de politie een aantal integrale acties gestart, specifiek ter controle van fietsers en scooters in de Bogaard.
42	GL	Het budget voor smartcity is al enige tijd niet benut. Wat is hiervan de oorzaak?	6	Smart City was een initiatief m.b.t. het toepassen van slimme technologieën om de kwaliteit van leven en de leefomgeving van inwoners en ondernemers te verbeteren. Vanuit de afdelingen en de personele formaties is geen (verdere) capaciteit vrijgespeeld om initiatieven uit te rollen. Daarbij zijn voorbeelden, zoals 'slimme afvalbakken', afgelopen periode uit reguliere budgetten of samenwerkingsverbanden bekostigd. Het budget bleef al enige tijd niet benut. Om die reden is dan ook voorgesteld dit budget structureel vrij te laten vallen miv 2023.
83	RB	Is het College het met ons eens dat het verlenen van vergunningsaanvragen behoort tot een van de primaire processen van de gemeente en daarmee van aanzienlijke waarde in onze dienstverlening? Heeft het College ook mogelijkheden onderzocht om een onervaren werknemer aan te trekken en te investeren in het opleiden en inwerken van een vaste kracht in plaats van steeds nieuwe externe inhuur in te zetten waardoor de kennis van deze belangrijke processen telkens weg lekt? Wordt bij de inzet van deze externe inhuur kritisch gekeken of wordt voldaan aan de voorwaarden die door de wet DBA worden gesteld aan zelfstandig kunnen uitvoeren van een opdracht?	6	Ja, dit betreft een wettelijke taak. Ja, dit hebben we onderzocht en op dit moment werken we bij Vergunningen (Omgevingswet) met twee trainees die na 1 jaar en een goed doorlopen ontwikkeltraject in vaste dienst treden. Het voordeel is dat zij deels worden opgeleid door hun huidige werkgever en deels door de gemeente "on the job". Een harde voorwaarde is wel dat we de onervaren collega's goed kunnen inwerken en begeleiden. Qua formatie zijn we daar nu nog niet volledig toe in staat en huren we capaciteit in. Vanwege de complexiteit van de nieuwe wetgeving is alleen inzetten op starters te kwetsbaar. Voor de inhuur zetten we Flextender in en wordt de wet DBA nageleefd.
84	RB	Was de toename in overlast door ziekten en plagen eerder dan niet meegenomen in de onderhoudsplannen?	6	Deze toename is in het Groenbeheerplan 2020-2023 wel als risico benoemd, maar niet verwerkt in de onderhoudsbudgetten. In het nieuwe Groenbeheerplan 2024-2028 (besluitvorming in 1e kwartaal 2024) is dit wel verwerkt.
120	VVD	Welke bestemming krijgt de onderschijding op de algemene voorzieningen WMO en Jeugd? Blijft deze beschikbaar voor dit thema of gaat dit naar de algemene middelen terug?	6	Deze middelen gaan terug naar de algemene middelen.

180	D66	Voor de invoering van de Omgevingswet is budget ter beschikking gesteld voor gemeenten, en ook voor de VNG. Is bekend of we dit budget overschrijden, en welke ondersteuning van de VNG zetten we in Rijswijk in? Er zijn nieuwe leges mogelijk en nieuwe procedures. Zetten we daar ook op in, zo ja hoe? Welke inzet is er om samen met de regio verder te werken aan het goed inzetten van (flex)personeel?	6	<p>Vanaf 2022 ontvangen we van het Rijk middelen voor de invoering van de Omgevingswet. Deze zijn niet toereikend voor de kosten die we maken, maar compenseren die voor een redelijk deel wel.</p> <p>We maken gebruik van de algemene ondersteuning die de VNG aan gemeenten biedt. Dat betreft vooral instrumenten zoals modellen die de VNG aanbiedt.</p> <p>De legesverordening is aangepast aan de komst van de Omgevingswet. Bijvoorbeeld door het opnemen van bepalingen voor de intaketafel en de omgevingstafel. Daarbij merken wij op dat de VNG op 12 oktober 2023 een nieuwe handreiking 'Actuele begrotingsthema's Omgevingswet en Wkb', speciaal voor financiële afdelingen van gemeenten heeft uitgebracht. Deze is na de begrotingscyclus binnen gemeenten gepubliceerd en hiermee kon derhalve geen rekening worden gehouden. Indien de handreiking daartoe aanleiding geeft zal in 2024 een correctie plaatsvinden.</p> <p>We nemen deel aan een regionaal overleg van alle programmamanagers van gemeenten en ketenpartners. De inzet van (flex)personeel is daar (nog) geen onderwerp van gesprek.</p>
121	VVD	Wordt er ook gewerkt aan de opsporing en bestrijding van de tijgermug?	7	<p>De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is verantwoordelijk voor de preventie en bestrijding van een beperkt aantal exotische muggen, waaronder de tijgermug. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) bestrijdt de tijgermug. Binnen de gemeente zijn, zover nu bekend, nog geen meldingen ontvangen van de aanwezigheid van de tijgermug.</p>
122	VVD	Onderzoek milieuzone: waarom belt u niet met de gemeente Den Haag waar de milieuzone jaren geleden al is ingevoerd i.p.v. een onderzoek van €50k uit te laten voeren?	7	<p>De ervaringen van de gemeente Den Haag en andere gemeenten met milieuzones worden meegenomen. Rijswijk moet de eigen situatie in kaart brengen ten behoeve van de juridische onderbouwing. De locatie specifieke situaties in Rijswijk, bijvoorbeeld de ligging van de drukke wegen, inrichting van de weg, het wagenpark etc., zijn niet één op één te vertalen naar de Haagse situatie. Daarom is het onderzoek van de gemeente Den Haag niet van toepassing voor Rijswijk.</p>
181	D66	130 euro voor inhuur, moet waarschijnlijk 130.000 euro zijn?	7	<p>Het bedrag is juist er ontbreekt echter de toevoeging: tegen een uurtarief van €130.</p>
182	D66	Budget voor milieuonderzoek, wat is de verhouding tussen het onderzoek dat ODH doet en de gemeente? Waarom valt dit budget niet onder het regulieren budget voor xx en moet er een apart budget voor worden begroot (gezien afspraak dekken in eigen begroting)?	7	<p>Het budget is voor de milieutaken die niet bij de Omgevingdienst zijn ondergebracht. Voorbeelden van deze taken zijn de uitvoering van maatregelen uit het Actieplan Luchtkwaliteit, bodembeleid, geluidbeleid etc. De taken die bij de Omgevingsdienst zijn ondergebracht zijn gericht op milieuvergunningverlening, toezicht en handhaving.</p>

45	GL	Voor 2024 is de verwachting en de ambitie om de lasten voor externe inhuur met 750.000 te verlagen. Hoe gaat u dat doen? Is er een plan voor? Hoe gaat u dit concreet doen? Is de capaciteit qua ambtenaren op orde?	8	De inzet is gericht op het omzetten van ingehuurde capaciteit naar eigen personeel voor functies waar dat mogelijk en nodig geacht wordt. Bijvoorbeeld projectmanagers en secretarissen bij projecten met een lange doorlooptijd (feitelijk zijn dit geen tijdelijke werkzaamheden en de functies zijn vervulbaar). Het afgelopen jaar merken we dat functies die eerder moeilijk tot niet konden worden ingevuld, nu met behulp van onze eigen recruiter wel succesvol ingevuld kunnen worden. Met de huidige markttarieven voor ingehuurd personeel levert dit een aanzienlijke besparing op. Daarnaast gaan we gericht aan de slag met externe juridische adviezen. We kunnen en willen niet alle juridische expertise zelf in huis hebben, daarom maken we regelmatig gebruik van de diensten van externe advocatenkantoren. Dit willen we efficiënter organiseren door met een aantal kantoren een mantelovereenkomst af te sluiten, waarin de dienstverlening en de tarieven die in rekening worden gebracht sterker gereguleerd gaan worden.
46	GL	Software. Hoe komt het dat meer samenwerking in de keten, een toename van de kosten brengt?	8	Meer samenwerking in de keten leidt tot een toename van informatie-uitwisseling tussen de gemeente Rijswijk en haar ketenpartners. Deze uitwisseling van informatie moet op een veilige en betrouwbare manier plaatsvinden, en dit doen we door het realiseren van veilige technische verbindingen (koppelingen) tussen de systemen van de gemeente Rijswijk en de systemen van de ketenpartners. De implementatie en het onderhoud van deze technische verbindingen (koppelingen) brengen eenmalige- en structurele kosten met zich mee.
85	RB	Wat is het doel van een relatiebeheersysteem? Wat zijn de kosten voor de implementatie van dit relatiebeheersysteem? Heeft dit de doorlooptijd van de implementatie raadsvoorstel Woningisolatieprogramma verder vertraagd?	8	Met het relatiebeheersysteem kan contact met inwoner en VvE's worden geregistreerd en op een later worden teruggezocht. Hierdoor is contact tussen de gemeente en inwoners/VvE niet persoonsafhankelijk en wordt dit op een eenduidige en zorgvuldige wijze gearhiveerd. De eenmalige kosten voor de implementatie zijn circa € 11.000. De aanschaf van het relatiebeheersysteem op zichzelf is niet de oorzaak van de vertraging van het Woningisolatieprogramma. De implementatie van het Woningisolatieprogramma vraagt meer tijd dan verwacht door de omvang van meerdere voorbereidende taken bij elkaar, waaronder de uitwerking van de subsidieregeling, de inrichting van het subsidieaanvraagproces, de aanbesteding van de Energiefixers (Energieambassadeurs) en het opzetten van de communicatiecampagne
86	RB	Hoe reflecteert het College op het feit dat door de lange doorlooptijd het beschikbare budget voor woningisolatie in 2023 nagenoeg geheel onbesteed is gebleven? Waarom worden de middelen van 2024 doorgeschoven naar 2026? Heeft dat gevolgen voor het aantal verduurzamingen welke in 2024 beoogd worden?	8	Het Woningisolatieprogramma is een omvangrijk programma. Naast een voortvarende start hecht het college waarde aan een zorgvuldige en solide inrichting van de uitvoering voor een rechtmatige en effectieve besteding van de middelen. Door de middelen van 2024 door te schuiven naar 2026 blijft de uitvoering van het programma 3 jaar en kan hetzelfde aantal woningen worden verduurzaamd.

87	RB	Hoe verwacht het College de inhuur komende jaren met 750.000 euro per jaar te kunnen verlagen?	8	De inzet is gericht op het omzetten van ingehuurde capaciteit naar eigen personeel voor functies waar dat mogelijk en nodig geacht wordt. Bijvoorbeeld projectmanagers en secretarissen bij projecten met een lange doorlooptijd (feitelijk zijn dit geen tijdelijke werkzaamheden en de functies zijn vervulbaar). Het afgelopen jaar merken we dat functies die eerder moeilijk tot niet konden worden ingevuld, nu met behulp van onze eigen recruiter wel succesvol ingevuld kunnen worden. Met de huidige markttarieven voor ingehuurd personeel levert dit een aanzienlijke besparing op. Daarnaast gaan we gericht aan de slag met externe juridische adviezen. We kunnen en willen niet alle juridische expertise zelf in huis hebben, daarom maken we regelmatig gebruik van de diensten van externe advocatenkantoren. Dit willen we efficiënter organiseren door met een aantal kantoren een mantelovereenkomst af te sluiten, waarin de dienstverlening en de tarieven die in rekening worden gebracht sterker gereguleerd gaan worden. Het omzetten van externe inhuur naar eigen personeel gaat over alle domeinen. De inzet op de juridische advisering raakt vooral het ruimtelijk domein en het maatschappelijk domein.
123	VVD	Kan een beeld worden gegeven van de landelijke regelingen die op dit moment gelden/in de maak zijn met betrekking tot woningisolatie?	8	Eigenaren van een koopwoning kunnen aanspraak maken op de ISDE-regeling (Investering duurzame energie en energiebesparing). Verveningen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties kunnen aanspraak maken op de SVVE-regeling (Subsidieregeling verduurzaming vereniging van eigenaars). Er wordt gewerkt aan een wijziging van de SVVE, die naar verwachting per 1 januari 2024 in zal gaan. De landelijke regelingen worden uitgevoerd door de RVO.
124	VVD	Op welke inhoudelijke argumentatie is de verwachting gestoeld dat de externe inhuur met €0,75 miljoen zal afnemen? Voor welke domeinen in het ambtelijke apparaat geldt deze daling? En welke domeinen juist niet?	8	De inzet is gericht op het omzetten van ingehuurde capaciteit naar eigen personeel voor functies waar dat mogelijk en nodig geacht wordt. Bijvoorbeeld projectmanagers en secretarissen bij projecten met een lange doorlooptijd (feitelijk zijn dit geen tijdelijke werkzaamheden en de functies zijn vervulbaar). Het afgelopen jaar merken we dat functies die eerder moeilijk tot niet konden worden ingevuld, nu met behulp van onze eigen recruiter wel succesvol ingevuld kunnen worden. Met de huidige markttarieven voor ingehuurd personeel levert dit een aanzienlijke besparing op. Daarnaast gaan we gericht aan de slag met externe juridische adviezen. We kunnen en willen niet alle juridische expertise zelf in huis hebben, daarom maken we regelmatig gebruik van de diensten van externe advocatenkantoren. Dit willen we efficiënter organiseren door met een aantal kantoren een mantelovereenkomst af te sluiten, waarin de dienstverlening en de tarieven die in rekening worden gebracht sterker gereguleerd gaan worden. Het omzetten van externe inhuur naar eigen personeel gaat over alle domeinen. De inzet op de juridische advisering raakt vooral het ruimtelijk domein en het maatschappelijk domein.
226	CU	Waarom doet het college zelf niet een reservering voor een klein werkbudget milieuonderzoek, het is klein bier- die vrijheid heeft het college toch?	7	Het college heeft deze kleine reservering voor de milieutaken in de begroting opgenomen. Het is aan de raad om budget te accorderen.

227 CU Het is onduidelijk waarom er een budget moet komen voor iets wat in buurgemeente Den Haag al is uitgevoerd.

7 Rijswijk moet voor de juridische onderbouwing van de invoering van milieuzones de eigen situatie in beeld brengen. De locatie specifieke situaties die bij de invoering van een milieuzone van belang zijn, kunnen niet één op één overgenomen worden van de situatie van de gemeente Den Haag. Daarom is het onderzoek van de gemeente Den Haag niet van toepassing voor de situatie Rijswijk.

Begroting in één oogopslag

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
23	PGR	Totaal aan inkomsten: 238 mln. Totaal aan uitgaven: 236 mln. Ik kom uit op respectievelijk: 239 mln. en 237 mln. Of vergis ik me? Uiteraard verandert de begroting per saldo niet (2 mln)	10	Op blz. 149 staat het saldo lasten op € 236,2 mln en de baten € 238,2 mln. Dit komt afgerond overeen op € 236 mln. uitgaven en € 238 mln. inkomsten. In de begroting in één oogopslag wijkt de som van afgeronde bedragen af van de bedragen in de begroting. Dit is een afrondingsverschil.
212	Wij.	Hoe kan het dat we 10 miljoen meer uitgeven aan algemene dekkingsmiddelen plus overhead dan in 2023?	10	Dit wordt veroorzaakt door een € 7 mln. stijging in de kosten van overhead als gevolg van een stijging van de personele lasten door een nieuwe CAO en de uitvoering van de Digitaliseringsagenda. Daarnaast is er een stijging van € 1,6 mln bij de Algemene Dekkingsmiddelen 'overig' door o.a. gestegen kapitaallasten in verband met het Huis van de Stad. Ook de mutaties reserves is € 1 mln toegenomen.

Programma Algemeen Bestuur en Organisatie

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
3	BVR	Communicatie. Het wordt steeds lastiger ouderen te bereiken via Sociaal Media en lokale kranten. Dit wellicht door een te hoog "Jij en jouw" gehalte van de berichten. Bent u bereid , met name ouderen, beleefder te bereiken, aan te moedigen om de NEE-NEE stickers tegen NEE-JA stickers te vervangen zodat zij weer de huis aan huis kranten kunnen ontvangen.	16	Als gemeente hanteren wij in het algemeen een splitsing tussen formele en informele kanalen. Op informele kanalen, zoals bijvoorbeeld social media, gebruiken wij de je-vorm. Op formele kanalen, zoals bijvoorbeeld brieven en de gemeentelijke website, gebruiken wij de u-vorm. Hier kan van worden afgeweken, als het een specifieke doelgroep betreft. Denk hierbij aan een brief gericht aan jongeren. Wanneer een communicatie uiting specifiek gericht is op ouderen, hanteren wij de u-vorm. Ook op sociale media en in Rijswijk Regel Recht. Wat betreft NEE-NEE sticker speelt de gemeente hierin enkel een faciliterende rol. Een inwoner kan een NEE-NEE of een NEE-JA sticker aanvragen bij de gemeente. Het niet willen ontvangen van ongeadresseerd reclamewerk valt volgende de Rijksoverheid onder de bescherming van consumenten. Kijk voor meer informatie op deze website .

4	BVR	Gaaf u, in het belang van de oudere en minder valide inwoners van Rijswijk de dienstverlening optimaliseren aan de publieksbalie van het Huis van de Stad en de toegankelijkheid te optimaliseren?	16	Alle inwoners worden welkom geheten door onze gastheren/gastvrouwen. Zij begeleiden bezoekers indien gewenst naar onze publieksbalies. Bij het Huis van de Stad is er aan de rechterzijde van de hoofdentree een lift beschikbaar voor o.a. ouderen en mindervalide inwoners van Rijswijk. In november wordt Het Huis van de stad wordt getoetst aan de criteria van het Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid. In december zal daar een verslag met aanbevelingen van volgen. Deze delen we informatief met de raad en waar nodig zullen we nog met een voorstel komen voor verdere opvolging.
39	GL	Participatie en communicatie De schrijfwijzer wordt geactualiseerd. De insteek is zoveel mogelijk toegankelijke teksten, maar ook zorgen voor herkenning en begrip voor en van de lezer. De schrijfwijzer zal voor advies worden voorgelegd aan de meelesgroep, bestaande uit betrokken inwoners met oog voor begrijpelijke teksten. Zijn er ook ervaringsdeskundigen inwoners (mensen met een licht verstandelijke beperking, mensen die laaggeletterd zijn of anderszins) aanwezig in de meelesgroep?	16	De Meelesgroep bestaat momenteel nog voornamelijk uit inwoners die taalvaardig zijn. De ambitie van de Meelesgroep is om meer ervaringsdeskundigen te betrekken. Dit blijkt in de realiteit lastig uitvoerbaar te zijn. Om toch voldoende input vanuit de beoogde doelgroep te kunnen ontvangen, is de gemeente het gesprek aan gegaan met vrijwilligers van het Taalhuis en de Taalmaatjes. Hen is verzocht om veel voorkomende signalen naar ons terug te koppelen. Denk hierbij aan een brief die door velen onduidelijk gevonden wordt.
41	GL	Belangrijk aandachtspunt is de toegankelijkheid voor minder digitaal vaardige inwoners. Voor deze groep is er ondersteuning en hulp daar waar nodig. Zo blijft onze dienstverlening toegankelijk voor iedereen. Wat is het concrete ondersteuningsaanbod voor inwoners die niet of minder digitaal vaardig zijn?	16	Bewoners die niet digitaal vaardig zijn krijgen ondersteuning bij het invullen van aanvragen bij Welzijn Rijswijk en de Sociaal Raadvrouw. Daarnaast biedt Informatiepunt Digitale Overheid (Bibliotheek) training aan bewoners die niet digitaal vaardig zijn. Meting van de digitale toegankelijkheid van de Website vindt op regelmatige basis plaats en op basis van bevindingen wordt de Website aangepast.
88	RB	Wordt met de inwoner die een Steffi retoursticker inzet ook direct contact opgenomen om te kijken hoe de inwoner vervolgens wel geholpen kan worden?	16	Ja, het is de ambitie dat we met iedereen contact opnemen mits we contactgegevens weten.

183 D66 Welke lessen uit de afgelopen jaren worden meegenomen voor het invullen van citymarketing, wat was effectief en wordt voortgezet, waarmee wordt gestopt?

16 Onder citymarketing of stadspromotie vallen alle activiteiten en inspanningen die bijdragen aan het versterken van het imago en de identiteit van een stad om deze aantrekkelijk te maken en te houden voor bezoekers, bedrijven en bewoners. Citymarketing richt zich vooral op het benadrukken van de unieke eigenschappen. De door de raad vastgestelde kadernota evenementen, economische visie, strategie werklocaties en het nieuwe horeca- en retailbeleid geven een impuls aan het stimuleren van gezond ondernemerschap en dragen samen bij aan de positionering en de ontwikkeling van de identiteit van Rijswijk. Dat geldt ook voor grote gebiedsontwikkelingen of -transformaties.

De algemene hoofddoelstellingen van citymarketing krijgen een plek in het door te ontwikkelen communicatiebeleid, dat het college eind dit jaar wil vaststellen.

Voor stadspromotie of citymarketing is een goede samenwerking met en tussen partners belangrijk. We hebben bijvoorbeeld ingezet op het versterken van de onderlinge samenwerking tussen horeca, cultuur en hoteleigenaren. We richten ons nu op intensivering van deze samenwerking met als doel meer bezoekers (bestedingen) naar Rijswijk trekken. Samenwerkingsverbanden zoals in The Hague Business Agency, het Industrieschap Plaspoelpolder en de Energycave dragen bij aan onze economische positie. Met een jaarlijks terugkerende activiteit rond de Vrede van Rijswijk, zetten we Rijswijk vanuit historisch perspectief regionaal en zelfs nationaal meer op de kaart. We sluiten zoveel mogelijk aan bij succesvolle initiatieven en activiteiten van partners, zoals het Dickensfestival en het Strandwalfestival. We zullen ons blijven inzetten en onze partners blijven stimuleren om gezamenlijk de positionering en identiteit van Rijswijk te versterken met als resultaat een toekomstbestendige stad die in alle facetten echt Rijswijks is én blijft.

15 BVR Dienstverlening; de tevredenheid van onze dienstverlening werd minimaal gewaardeerd met een 7.5. Hoeveel is het momenteel en hoe wordt dit getoetst?

17 In de laatste burgerpeiling van 2021 (waar staat je gemeente) lag de waardering voor onze dienstverlening 6,9. Landelijk lag de waardering op 6,6. In Q4 2023 vindt er een nieuwe peiling plaats. Daarnaast start ook een eigen inwoners/ondernemers tevredenheidsonderzoek en gemeentereizen (costumer journeys). De focus komt met name te liggen op het begrijpen en vertalen van behoeften van de inwoners/ondernemers naar dienstverlening.

47	GL	Alle afdelingen binnen de gemeente gaan werken met een zaakstelsysteem, en het contact stelsysteem zal worden geoptimaliseerd. Zijn dit twee verschillende systemen? Moet het zaakstelsysteem nog aangekocht worden? Wat brengt dit zaakstelsysteem de ambtenaren en de inwoners?	17	De afdelingen binnen de gemeente blijven werken met hun eigen taakspecifieke applicaties. Het zaakstelsysteem dat we aan het inrichten en uitrollen zijn (BCT Liber) is vooral bedoeld om onze burgers en ondernemers meer inzicht te geven in hun lopende zaken. We maken hierbij gebruik van bestaande voorzieningen, wel worden er (maatwerk) koppelingen gerealiseerd. Het voordeel voor burgers en ondernemers is (dus) dat zij vanuit 'MijnRijswijk' op onze website beter en vollediger inzage krijgen in de eigen lopende zaken. De verwachting is dat betere digitale dienstverlening (op termijn) zal leiden tot een reductie van het aantal aanvragen per telefoon, post en e-mail. JOIN contact stelsysteem is met name gericht op het registreren van inkomende vragen voor zowel voor de eerste- als tweedelijns. Daarnaast fungeert dit stelsysteem als een kennisbank en genereert het rapportages. Dit stelsysteem wordt nog verder doorontwikkeld.
125	VVD	Kunt u de ambitie om de afhandelingstermijnen te verkorten concretiseren: wat worden de nieuwe streefwaarden afgezet tegen wat ze nu zijn?	17	Binnen de organisatie zijn afspraken over de afhandeltijd gemaakt. Digitalisering biedt kansen om de afhandeltermijnen te bewaken en hierop te rapporteren. De afhandelingstermijnen voor o.a. terugbelverzoeken tweedelijns ligt op 2 werkdagen. In Q1 2024 zal er een dashboard beschikbaar komen die de afhandeltijd inzichtelijk maakt. We verwachten dat transparantie over de feitelijke afhandeltijden op termijn zal leiden tot kortere afhandelingstermijnen. Ook leveren we met het zaakstelsysteem extra dienstverlening aan onze burgers en ondernemers. Dit geeft direct inzicht in status van een aanvraag, maar ook meer selfservice.
184	D66	Welke extra werkzaamheden heeft de accountant voor de raad uitgevoerd? (80.000 euro)	19	De afronding van de jaarrekeningcontrole heeft meer tijd gekost dan voorzien was. Dit heeft geleid tot een incidentele extra last. Het meerwerk heeft o.a. betrekking op de grondexploitatie RijswijkBuiten, de SiSa-dossiers, Europese aanbestedingen, aansluitingen & selectielijsten en het balansdossier.

Programma Openbare Orde en Veiligheid

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
43	GL	De subsidies voor emancipatie en inclusie worden structureel onderbenut. Wat is hiervan de oorzaak? Zal dit met het nieuwe inclusiebeleid gaan veranderen?	20	De onderbenutting is het gevolg van minder subsidieaanvragen op dit thema. Pas als we het Inclusieprogramma uitwerken in een actieplan, weten we of er extra budget nodig is.
65	PVDA	Openbare orde en veiligheid Bij de paragraaf Openbare orde en veiligheid wordt veiligheid achter de voordeur in relatie tot (ex)-partnergeweld niet genoemd. Waarom niet, we hebben er immers onlangs expliciet in een bijeenkomst bij stilgestaan. Bij het sociaal domein is aan huiselijk geweld 1 korte alinea besteed. Waarom niet meer aandacht voor dit probleem?	20	Vanuit de regiovisie Aanpak huiselijk geweld Haaglanden besteden we aandacht aan veiligheid achter de voordeur. De GGD Haaglanden biedt preventief aanbod, het jeugdteam en sociaal wijkteam zijn getraind in de aanpak van casuïstiek waar veiligheid in het geding is en de partners zoals de scholen hebben aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld in huis. Kortom we hebben hier alle aandacht voor maar het staat niet zo specifiek benoemd in de begroting.

66	PVDA	Openbare orde en veiligheid Paragraaf Ondermijning is 2x opgemaakt! Waarschijnlijk omdat dit momenteel erg belangrijk wordt gevonden! Waarom niet 1 maal en daarvoor in de plaats bijvoorbeeld het goede werk van de partners in veiligheid zoals daar zijn de Buurtpreventieteams – vrijwilligers – te benoemen. Zij worden tot vrij regelmatig betrokken en gevraagd zich in te zetten op dit belangrijke thema.	21	Een van beide mag eruit. Zoals aangegeven in de inleiding, betreft veiligheid een gedeelde verantwoordelijkheid die de grenzen van de openbare orde overstijgt en vraagt om inspanning van de gemeente, de professionele partners, én van de bewoners en bedrijven in Rijswijk. Buurtpreventieteams, bestaand uit inwoners die zich vrijwillig inzetten voor de veiligheid en leefbaarheid van hun buurt of wijk, vallen daar ook zeker onder.
185	D66	Staan de komma's in de grafiek op pagina 21 bovenaan verkeerd, of waren zijn de indicatoren van 2022 echt heel veel hoger dan de streefdata in de komende jaren?	21	De cijfers komen uit waarstaatjegemeente.nl waar sinds een paar jaar andere eenheden worden gebruikt, namelijk 1 op 10.000 in plaats van 1 op 100.000 in eerdere jaren. De in de onze begroting gebruikte streefwaarden zijn sinds vele jaren op 1 op 100.000. Ten behoeven van de continuïteit worden de cijfers/indicatoren nog steeds omgezet naar 1 op de 100.000. Enkel de realisatiecijfers wordt weergegeven als 1 op de 10.000 omdat deze cijfers ook vindbaar zijn op waarstaatjegemeente.nl .
126	VVD	Waarom staat de tekst over ondermijning twee keer in de begroting?	22	Een van beide mag eruit.
127	VVD	Met alle mogelijkheden die Bibob nu heeft, wat zal de focus zijn van de Bibob-coördinator?	22	De eerste focus zal liggen in het invoeren van de (nieuwe) mogelijkheden in de organisatie, inclusief proces- en procedurebeschrijvingen, toewijzen van rollen en capaciteit. Het uiteindelijke doel is het volledige Bibob-beleid, zoals vastgesteld in 2023, uit te voeren.
128	VVD	Neemt de Bibob-coördinator ook acht van best practices in andere middelgrote gemeenten?	22	Uiteraard. Naast een actieve houding in het district (Politie District E van de regionale eenheid Den Haag) is er aansluiting bij een kennisnetwerk 'in den lande' van -nu nog- tien (middel)grote gemeenten. We wisselen daar maandelijks ervaringen, inzichten en werkwijzen uit.
129	VVD	Welke prestatieafspraken worden gehanteerd voor de intensivering van het gebruik van de Bibob?	22	Het Bibob instrument dient in 2024 dusdanig in de organisatie geïmplementeerd te zijn dat het volledige Bibob-beleid, zoals vastgesteld in 2023, uitgevoerd wordt.
16	BVR	Wijkveiligheid; waarom zijn de wijkagenten niet of nauwelijks zichtbaar?	23	De zichtbaarheid van wijkagenten is afhankelijk van meerdere factoren. Zij investeren zoveel als mogelijk in de verbinding met de wijken en de contacten met burgers, bedrijven en instellingen, onder andere door het houden van spreekuren. De wijkagenten zijn constant in beweging en niet aan een zichtbare plaats gebonden. Via https://www.politie.nl/mijn-buurt kan met de wijkagenten contact worden opgenomen.

49	GL	Inwoners zouden gebaat zijn bij een meer centrale vindplaats voor informatie en een meer uniforme meldroute. Bestaan er ook plannen voor het opzetten van een centrale vind- en meldplaats voor online fraude?	23	Reeds bestaan er routes om dergelijke meldingen te maken. Een bestaande route is bijvoorbeeld de fraudehelpdesk (https://www.fraudehelpdesk.nl/). Het voornemen is om in het eerste kwartaal van 2024 onderzoek te doen naar dergelijke vind- en meldplaatsen door informatie in te winnen. Gelet zal worden op de toegankelijkheid van de help- en melddesk. Vervolgens zal ingezet worden op het zichtbaar maken van dergelijke helpdesks/melddesks bij de inwoners. Alhoewel de gemeente feitelijk niet verantwoordelijk is voor dit soort meldpunten, voelen wij ons verantwoordelijk voor het op een goede en vindbare manier informeren over de al (landelijk) beschikbare bronnen, zodat het voor de burgers van Rijswijk makkelijker vindbaar is.
1	BVR	Per 1 januari 2024 nieuwe scanoplossing. Vraag: komt er dan ook een oplossingen tegen het gratis parkeren van auto's met witte kentekens? Zo nee, voeren we dan, in navolging van Den Haag, parkeerklampen of wegslepen in, bijvoorbeeld door private partij?	24	Uw raad heeft bij de behandeling van de kadernota Parkeren in 2016 nadrukkelijk aangegeven dat de eventuele wielklem niet mocht worden toegepast zonder nadrukkelijke toestemming van de raad. Streven is om in 2024 een nieuwe wegsleepregeling op te stellen. Gelijktijdig aan dat traject kan indien de raad dit wenst ook een klemregeling worden uitgewerkt. Daarbij is het wenselijk om, op basis van afgelopen jaren verzamelde data, een regeling uit te werken waarbij voertuigen met meerdere niet betaalde naheffingen en voertuigen waarvan de NAW-gegevens niet zijn te achterhalen geklemd kunnen worden. De regelingen zullen in een samenwerking tussen de teams VI&H en Mobiliteit en Parkeren worden uitgewerkt.
50	GL	Bij toezicht en parkeren verwerven we, via een aanbestedingsprocedure, in 2024 een nieuwe scanoplossing (...) Wat zijn de verbeteringen die het nieuwe systeem kan bieden? Is het de verwachting dat er met dit systeem meer overtredingen worden gevonden?	24	De nieuwe scanoplossing bevat vooral technische voordelen (betere camera's, inrichting van systeem op vakniveau, gebruiksvriendelijke inrichting voor parkeerhandhaving). Verwachting is dat het systeem minder foute constateringen doet.
51	GL	De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen hevelt uitvoering van de technische toetsingen aan het Bouwbesluit en het toezicht op de technische aspecten uit het Bouwbesluit over naar private partijen. Brengt dit extra kosten met zich mee? Hoe behoudt de gemeente toch de kennis over bouwtoezicht als er geen interne medewerkers meer mee bezig zijn?	24	De Wkb wordt vanaf 1 januari 2024 gefaseerd ingevoerd. Op 1 januari 2024 ziet de invoering op de nieuwbouw binnen de gevolgklasse CC1, waaronder ook nieuwbouw valt. Vanaf 1 juli 2023 worden ook de kleine bouwwerken en verbouwingen vallende onder gevolgklasse CC-1 ingevoerd. De invoering heeft tot gevolg dat de aanvraag niet meer getoetst wordt aan het Bouwbesluit door de gemeente in de vergunningprocedure en dat geen bouwtoezicht meer wordt gehouden tijdens de uitvoeringsfase (bouwen). De gevolgklasse CC-2 en CC-3 worden over circa 3 jaar na evaluatie van de eerste 2 fasen ingevoerd. De invoering brengt kosten met zich mee voor de aanvrager, omdat deze gebruik moet maken van een kwaliteitsborger. De gemeente mag de kosten van het bouwtoezicht tijdens de bouwfase niet meer toerekenen aan de leges. De gemeente blijft bevoegd gezag. Na afronding van de bouw ontvangt de gemeente een as built dossier en moet dit stuk binnen 10 werkdagen beoordelen. Indien zich onregelmatigheden voordoen zal handhavend moeten worden opgetreden. Dit geldt ook op het moment dat de kwaliteitsborger het signaal afgeeft dat bij de bouw afgeweken wordt van de verleende vergunning en/of van bouwtechnische eisen.

90	RB	Is met de komst van de twee extra BOA's en het invullen van de formatieplaatsen binnen het team Toezicht en Parkeren nu sprake van voldoende capaciteit bij Team Handhaving?	24	Het betreft hier twee toezichthouders parkeren. Dit zijn fiscalisten en geen boa's. Uiteindelijk gaat de uitbreiding richting 9 fte. Voor nu is dat voldoende. Bij uitbreiding van parkeergebieden moeten we de bezetting opnieuw beoordelen in verhouding tot de uitbreiding van het parkeergebied. Dit doen we in overleg met het team Mobiliteit en Parkeren (MEP).
130	VVD	Hoeveel incidenten met een BOA zijn er afgelopen jaar geweest die de aanvraag van een wapenstok rechtvaardigen?	24	Het aantal incidenten heeft niet direct relatie met het rechtvaardigen van de aanvraag van een wapenstok. Het gaat met name om situaties waar agressie, belediging of verbale agressie voorkomt. De wereld wordt harder en er is sprake van meer geweld op straat. Een wapenstok is een verdedigingswapen die zorgt voor het veiligheidsgevoel van onze medewerkers. Wanneer zij in onwenselijke (nood)situaties belanden kunnen zij zich hiertegen verweren.
186	D66	Graag krijgen we inzicht in de voorwaarden die zijn gesteld in de aanbesteding voor de scanapparatuur voor de parkeercontrole. Kunnen we deze openbaar vinden, zo ja, waar.	24	Ja, het betreft een openbare aanbesteding. De aanbestedingsstukken zijn te vinden op https://www.tenderned.nl/aankondigingen/overzicht/301114/publicatie
187	D66	Waarom wordt gewacht met het invullen van vacante vacature tot na de aanbesteding, zitten er voorwaarden in de aanbesteding die de vacature aanpassen? Gaat het om een vaste vacature die afgelopen jaar dan niet is ingevuld of om een nieuwe formatieplaats?	24	Er is bewust gekozen om openstaande vacatureruimte op dit moment niet in te vullen. Daarmee wordt voorkomen dat nieuwe medewerkers binnen relatief korte termijn twee maal moeten leren werken met de scanoplossing. Daarnaast voorkomen we overbelasting van het huidige team, door hen niet te belasten met het leren van de nieuwe oplossing en tegelijkertijd het inwerken van nieuwe medewerkers.
89	RB	Bij het onderwerp veiligheid wordt niets vermeld over het toenemend geweld onder jongeren het gebruik van dodelijke wapens. Is er in deze begroting wel budget opgenomen voor deze aanpak? Zo ja hoeveel budget en welke aanpak gaat het College hierbij toepassen?	25	Op lokaal niveau is blijvende aandacht voor dit thema via voorlichting, periodieke kluiscontroles op scholen, risicosignalering met vroegtijdig ingrijpen, de inzet van jeugdboa's, de jongerenwerkers van WelzijnRijswijk en een jeugd- en schoolwijkagent. Er is geen (extra) budget voor opgenomen. Gelijktijdig wordt op regionaal niveau gewerkt aan het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit en landelijk aan een wetsvoorstel om de verkoop van legale messen aan minderjarigen te verbieden. Het RIEC Den Haag verzorgt in aanvulling hierop ook verschillende trainingen op het gebied van criminaliteit/ondermijning voor professionals.
188	D66	Bij het thema veiligheid wordt ook duidelijk ingezet op preventie. Klopt het dat in de tekst nu geen link wordt gemaakt naar schoon/heel/veilig en inrichting en onderhoud van de buitenruimte? Wordt hier intern wel aan gewerkt?	25	Ja, in de tekst is hierover enkel een link gemaakt met betrekking tot de aandachtlocatie 'stationsgebied', maar vanzelfsprekend is dit voor heel Rijswijk van toepassing. In de periodieke wijkveiligheids- en gebiedsregie overleggen is hier aandacht voor.
189	D66	Wat is de reden dat de inzet op preventie van partnergeweld en een veilig thuis hier niet is opgenomen?	25	Dit onderwerp is benoemd bij het sociaal domein, opgroeien in een veilige omgeving. Anders krijg je veel dubbelingen in de tekst.
213	Wij.	Waarom wordt er als er in 2023 108000 is uitgegeven voor rampenbestrijding maar 64000 begroot voor 2024-2026. Hoeveel hebben we de afgelopen 4 jaar uitgegeven aan rampenbestrijding.	25	Dit betreft een boekhoudkundige exercitie en zal in de 1ste halfjaarrapportage van 2024 worden hersteld.

Programma Verkeer en Vervoer

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
131	VVD	Aangenomen wordt dat met vervoermodaliteit 'terin' 'trein' wordt bedoeld?	26	Goed gezien, dat klopt.
2	BVR	Station Rijswijk. College wil een nieuw hoogwaardig station. Inderdaad, het wordt de hoogste tijd. Wanneer krijgt de Raad inzage in de plannen hoe u dit wil gaan realiseren?	27	Op dit moment wordt in navolging van het vooronderzoek dat in 2023 is uitgevoerd, in samenspraak met o.a. MRDH en ProRail, voorbereiding getroffen voor het uitvoeren van een Planstudie in 2024. In Q1 of Q2 2024 wordt een bestuurlijke opdracht opgesteld waarover u dan geïnformeerd wordt.
133	VVD	De raad heeft t.a.v. de CID Binkhorst het college opdracht gegeven dat er nog diverse onderzoeken uitgevoerd moeten worden alvorens de raad een definitief besluit kan nemen over de eventuele tram over de Geestbrug. Lopen deze onderzoeken en wanneer zijn de uitkomsten te verwachten?	28	Onderzoeken in het kader van de ontwikkelingen van de Geestbrugweg zijn opgenomen in het project CID-Binckhorst. Alle amendementen en moties ingediend door de raad worden hierin meegenomen. De projectorganisatie van de CID Binckhorst is op dit moment bezig met een uitvraag voor een ingenieursdienst. De verwachting is dat een ingenieursbureau begin volgend jaar wordt gecontracteerd. De onderzoeken zullen in 2026 worden afgerond. Zodra dit het geval is wordt u hier over geïnformeerd.
134	VVD	Welke maatregelen zijn besproken met de gemeente Den Haag om het gebruik van de Rotterdamsebaan te stimuleren? Wanneer worden die maatregelen ingevoerd?	28	Besproken zijn aanpassingen aan de wegen en wegvakken evenals bebording vanaf de A4. Een grote ingreep die veel zou kunnen betekenen is een dubbellaagse kruising bij de ingang vanaf de A4, maar vanwege budgettaire redenen is hier bij de aanleg juist niet voor gekozen. Den Haag zag in deze gesprekken verder weinig andere oplossingen om het verkeer beter naar de Boogie Woogie Tunnel te leiden. Het college zal dit gesprek voortzetten met het nieuwe college van Den Haag. Tevens wordt een onderzoek gedaan naar kleine - en grote maatregelen voor een beter gebruik van de Rotterdamse Baan. Dit is onderdeel van de uitvraag voor een ingenieursdienst door de projectorganisatie CID-Binckhorst waar de gemeente Rijswijk onderdeel van uit maakt.
190	D66	Is er ook een eventueel financieel effect op de begroting van Rijswijk door het uitstel van de A4 en mogelijk door het openhouden van de Van Rijnweg? Of waren deze wijzigingen/ investeringen (nog) niet in de meerjarenbegroting verwerkt?	28	De gemeente Rijswijk is in gesprek met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over de gevolgen van uitstel van de werkzaamheden aan de A4. Wanneer duidelijk is wat de (financiële) gevolgen zijn zal het college u hier over berichten. Het openhouden van de Van Rijnweg voor autoverkeer heeft geen significante invloed op de ontwikkeling van de A4.

7	BVR	Auto: Het laadpalenbeleid wordt verder uitgerold. In onze buurgemeente Den Haag maakt men zich ernstig zorgen over de mogelijk problemen met de stroomvoorziening als gevolg van het uitrollen van de laadpalen in relatie tot een verouderd energienet. Kunt u ons toezeggen dat deze problemen zich in Rijswijk niet gaan voordoen?	29	Zoals besproken bij de behandeling van het laadpalenbeleid is de beschikbaarheid van energie en energienetwerk inderdaad een voorwaardelijke factor bij het ontwikkelen van een dekkend netwerk van laadpalen. Dit zal van invloed zijn op het tempo waarom dit netwerk wordt gerealiseerd. Daarom is de gemeente (team Mobiliteit & Parkeren gezamenlijk met team Energie & Klimaat) in overleg met Stedin. Bij de uitwerking van het laadpalenbeleid wordt getracht uitrollen van nieuwe laadpalen zodanig te organiseren dat er geen stroomtekort ontstaat.
17	BVR	Fietsparkeeren; nabij het nieuwe winkelcentrum Parkrijk zijn heel weinig fietsparkeermogelijkheden. Komt hier nog verandering in, en zo ja wanneer?	29	Aan de kant van de school zijn inmiddels 52 fietsparkeerplaatsen middels fietsnietjes gemaakt. Daarnaast is hier ook ruimte voor bakfietsen en scooters. Deze doorgang was vanwege woonrijp werkzaamheden een tijdje gesloten, waardoor de fietsparkeerplaatsen nog niet volledig beschikbaar waren. Enkel de 8 fietsparkeerplaatsen aan de zuidzijde van het gebouw naast het parkeerterrein voor auto's. Inmiddels zijn alle fietsparkeerplaatsen beschikbaar.
91	RB	Hoeveel budget is er opgenomen in de begroting 2024-2027 voor het beleid/regulering deelmobiliteit?	29	Beleid en opstellen van regels wordt nu gezamenlijk met de omliggende gemeenten opgepakt. Kosten voor beleidsvorming liggen daardoor relatief laag 5.000 tot 10.000 euro.
8	BVR	Gebiedsontwikkeling: Hoe en wie gaat bepalen "wie echte een eigen auto nodig heeft"?	30	De gemeente kan niet voor de Rijswijkse inwoners bepalen of zij echt een eigen auto nodig hebben. Inwoners hebben keuzevrijheid in mobiliteit. Het is aan toekomstige kopers of huurders zelf om te bepalen of zij op een bepaalde locatie willen wonen waar restricties zijn aan het aantal parkeerplaatsen.
36	GL	Er staat dat aan de raad wordt voorgesteld de parkeertarieven te verhogen, de extra opbrengst wordt ingezet voor de dekking van de mobiliteitsuitgaven. Op pagina 30 bij het kopje parkeren komt dit niet terug en wordt niet genoemd. Er staat alleen dat er investeringen nodig zijn ivm uitbreiding van betaald parkeren. Is er al een voorstel?	30	Op pagina vijf van de begroting staat dat wordt voorgesteld de tarieven voor de parkeervergunningen te verhogen. Dit is verwerkt in voorliggende begroting. Ten aanzien van de uitbreiding van betaald parkeren in Rijswijk is er nog geen concreet voorstel.
135	VVD	Wat is de stand van zaken met betrekking tot parkeeroverlast in Vrijenban?	30	Sinds de raad geconcludeerd heeft geen betaald parkeren in te voeren in Vrijenban omdat uit onderzoek bleek dat de parkeerdruk alleen op afgebakende plekken en tijden te hoog was, is er aan het openbaar parkeren in Vrijenban niets veranderd. Als de Gemeente Delft betaald parkeren gaat invoeren in de Indische buurt, kan dit aanleiding zijn om betaald parkeren alsnog in te voeren om een waterbed effect te voorkomen.
136	VVD	Wat is de stand van zaken met betrekking tot de parkeerplaats aan de Van der Kooijweg? Is er al onderzoek gedaan naar hoe vaak deze parkeerplaats wordt gebruikt? Is er planning om deze plek eventueel af te sluiten?	30	Er wordt momenteel gewerkt aan een onttrekkingsbesluit voor het afsluiten van het parkeerterrein en een voorstel gedaan voor de nieuwe inrichting met een daarbij horend krediet.

191	D66	Investeren in veilige kruisingen: hierbij wordt Rijswijk Buiten specifiek genoemd, echter (juist) ook niet heringerichte wijken is er aandacht nodig voor de verkeersveiligheid vanwege de stijging van het verkeer, bv. Bij opstelplaatsen van fietsers, schade door verkeerde routes voor vrachtwagens door woonstraten en onoverzichtelijke kruispunten d.m.v. het plaatsen van spiegels. Is er een gedetailleerder plan beschikbaar, of kan aangegeven worden hoe de keuzes m.b.t. het beschikbare budget worden gemaakt? Klop het dat burgers te horen krijgen dat er voor kleine aanpassingen nu geen geld beschikbaar is, wanneer er bv verzoek om belijning aanpassing, bord of een spiegel wordt gedaan?	30	De keuzes voor de aanpak van verkeersonveilige situaties wordt gebaseerd op ongevalsanalyses, verkeerskundige inzichten, klachten en meldingen. Prioriteit wordt gesteld aan de meest onveilige situaties.
67	PVDA	Verkeer en Vervoer De gemeente ontvangt jaarlijks degeneratiegelden van bedrijven voor het openbreken van straten en wegen...Zijn deze gelden kostendekkend? Hoe komt een vergoeding tot stand?	31	Deze gelden zijn kostendekkend. De vergoeding is beschreven in onze Tarievenverordening Verrichte Diensten. De vergoeding komt tot stand door berekening van verwachte kosten volgens wettelijke voorschriften. We werken daarbij samen met gemeentes Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer.
68	PVDA	Verkeer en Vervoer Er zijn kosten voor de Laadpalen in de stad (18.000,= Euro) Waar bestaan deze kosten uit? Is het niet zo dat de exploitant deze voor zijn rekening neemt en dat de gemeente een percentage ontvangt van afgenomen stroom?	31	De uitgaven voor laadpalen zijn gebaseerd op de jaarlijkse kosten voor het concessie management (vaste kosten + variabele kosten op basis van aantal inwoners), de kosten voor het aanduiden van parkeerplaatsen voor elektrisch laden (borden, bestrating/tegels) en een raming van kosten voor het eventueel verplaatsen van laadpalen als gevolg van herinrichtingsprojecten. De laadpalen leveren ook inkomsten op.
225	CU	Waarom zijn alleen de fietspaden die geasfalteerd zijn in 2024 bekend (p.28)in deze begroting, niet die van 2025 2026 e.v.? Er is wel op begroot.	30	De genoemde projecten zijn projecten die op korte termijn starten. Een deel van de genoemde projecten lopen door in 2025. Projecten die in 2025 of later starten zijn niet genoemd, dat doen we in de begroting van 2025.
228	CU	Kan er een indicatie komen van de kosten van beleidsvoorstel deelmobiliteit	29	Beleid/regulering wordt nu gezamenlijk met de omliggende gemeenten opgepakt. Kosten voor beleidsvorming liggen daardoor relatief laag, 5.000 tot 10.000 euro.
229	CU	De parkeernormen zijn te hoog voor appartementen in Rijswijk. Rijswijk bestaat voor bijna 50% uit hoogbouw. Waarom kost het 12 jaar om dit te ontdekken	30	Het klopt dat de parkeernormen uit 2011 verouderd zijn. Er zit soms een groot verschil tussen de norm en het werkelijke autobezit. Bij al onze gebiedsontwikkelingen werken we daarom al met andere, door de raad vastgestelde, normen. Het is nu de hoogste tijd om de parkeernormen voor heel Rijswijk te actualiseren. Dit kan op basis van de uitwerking van het door de raad vastgestelde mobiliteitsprogramma. Deze uitwerking (mobiliteitsstrategie) is de basis voor nieuwe parkeernormen.

Programma Economie en Werken

nummer partij

vraag

bladzijde

antwoord

24	PGR	U geeft aan de samenwerking met Werkwaardig te continueren om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen te bieden op werk. Zijn er meerdere instellingen waarmee er wordt samengewerkt op basis van aanbesteding/gunning? Of is dit de enige instelling, voor wat betreft deze doelgroep? Wat zijn de behaalde resultaten? Hoeveel van deze mensen zijn geholpen aan een (duurzame) baan?	36	Ja, er zijn vele partners met wie wij structureel samenwerken om inwoners aan het werk te helpen en zoeken ook op basis van individuele talenten samenwerking met partijen die specifieke personen kansen kunnen bieden. In de raadsinformatiebrief Rijswijk Werkwijs, die u in de raad van 10 oktober jongstleden heeft behandeld, staan de resultaten van deze inspanningen en de partners die zich verbonden hebben aan de doelstellingen binnen Rijswijk Werkwijs. Op pagina 5 van Rijswijk Werkwijs 'Inwoners gaan aan het werk' leest u de resultaten.
92	RB	Er wordt gesproken over het versterken van de onderlinge samenwerking tussen horeca, cultuur en hoteleigenaren. Is deze samenwerking met hotels nog reel nu hotels in Rijswijk steeds meer ingezet worden voor opvang van diverse doelgroepen zoals Oekraïners en arbeidsmigranten?	36	Ja, deze samenwerking is nog steeds reëel en actief. Het doel van de samenwerking is om bredere samenwerking tussen hotels, restaurants, cultuur en winkelcentra te intensiveren en zo meer bezoekers (bestedingen) naar Rijswijk te trekken.
192	D66	Hoe wordt invulling gegeven aan extra inzet voor MKB en ZZP bij het ondernemersloket nu daar een doorzet van de groei wordt verwacht? (NB: eventueel naar forum i.p.v. vooraf)	36	Vanuit de pijler: Sterk profiel, hebben we extra ingezet op het vergroten van de bekendheid, vindbaarheid en zichtbaarheid van Rijswijk Ondernemt, het loket voor ondernemers en voor (startende) MKB en ZZP'ers. We hebben meer duidelijkheid gecreëerd over de dienstverlening die we bieden. Daarnaast bezoeken onze accountmanagers vele netwerkbijeenkomsten en bedrijven en zijn zij zo actief in de markt. MKB en ZZP's kunnen ons fysiek en digitaal vinden. Via het bedrijfscontactpunt kan ook een persoonlijke afspraak worden gemaakt en we bieden nog steeds wekelijks ons laagdrempelig digitale Open Coffee spreekuur.
193	D66	Het cijfer van 6.4 betekent dat de waardering van ondernemers in de afgelopen jaren niet is toegenomen, ondanks de extra aandacht. Zien we dit juist? Klopt het dat de middelen niet groeien voor dit onderdeel, maar er wel een verbetering wordt verwacht? Wordt gebruik gemaakt van de bij de ondernemers opgehaalde verwachtingen en beleving uit de onderzoeken van de afgelopen jaren? Waar kan de raad dit terug zien?	36	Onze dienstverlening aan ondernemers is voor het laatst in 2019 beoordeeld via de Ondernemerspeiling. Het eindcijfer 6,4 kwam toen overeen met ook het landelijk gemiddelde. In de Coronajaren hebben we ondernemers bewust niet willen opzadelen met enquetes, onze inzet was zo veel mogelijk ondersteuning te bieden. We bereiden in Q4 2023 een nieuwe enquête/ondernemerspeiling voor, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van opgehaalde respons uit het vorig onderzoek. In afstemming met het uitvoerend bureau is besloten de peiling in Q1 2024 uit te voeren en niet in de drukke decembermaand. We verwachten dan meer respons. Er wordt in de enquête naar het oordeel van ondernemers gevraagd én naar verbeterpunten. De resultaten worden eveneens in Q1 2024 opgeleverd en vervolgens gedeeld via de reguliere P&C cyclus.
194	D66	U geeft aan dat de focus op techniek, energie en innovatie ligt als het gaat om onderwijs. Gaat dit ook over zij-instromers? Sluiten de keuzes aan op de regio, zodat daar bv. meer inzet is op het hier later genoemde MKB, inclusief horeca en hotelwezen?	36	Rondom de Energy Cave jagen we in een privaat publiek samenwerkingsverband verdere samenwerking voor opleidingen van vakmensen aan, specifiek in de sectoren innovatie techniek en energietransitie. Hierin worden ook zij-instromers LLO betrokken. Het aanbod is gebenchmarkt met regiogemeenten zodat er op kleine geografisch schaal zoveel mogelijk overlap in het aanbod wordt voorkomen. Geothermie is een specifiek/expertise thema van Rijswijk. Zo wordt er momenteel vanuit de Energy Cave met een aantal landelijke organisaties een leergang Geothermie verkend en ontwikkeld.

- 195 D66 Betekent het instellen van een eigenaren BIZ een mogelijke verzwarening van lasten voor eigenaren die tevens gebruiker zijn in Oud-Rijswijk? Is het een verplichting of een keuze, hoe worden de eigenaren / ondernemers hierbij betrokken en wanneer wordt er meer informatie verwacht?
- 36 Het oprichten van een BIZ voor eigenaren is te allen tijde een initiatief van eigenaren zelf. Het is daarmee een democratisch proces en komt alleen van de grond als er een officiële peiling/stemming plaatsvindt. Daarbij moet de respons minimaal 50% (=hoog) halen, waarvan minimaal 66,6% positief is. Iedereen levert een bijdrage aan het gemeenschappelijk belang: een gezond centrum met vastgoed dat zijn waarde minimaal behoudt. Als er op vrijwilligheid iets wordt georganiseerd is er altijd een groep die welwillend bijdraagt, maar een grotere groep die welwillend profiteert ('wel de lusten, niet de lasten'). Een BIZ gaat dit tegen. De ondernemers in Oud Rijswijk hebben al een BIZ en recent is een provinciale subsidie toegekend om te onderzoeken of er voldoende animo is voor een eigenaren BIZ. De rol van de gemeente in dit proces is het maken van afspraken met de eigenaren (uitvoeringsovereenkomst), het opstellen van de BIZ-verordening en de draagvlakmeting uit te voeren. Eigenaren, die tevens gebruiker zijn, zullen inderdaad aan beide BIZ-en een bijdrage betalen. Zoals aangegeven staan tegenover deze lasten ook lusten die bijdrage aan de kwaliteit van het gebied.
- 196 D66 Inzet op gezamenlijke inkoop van energie en verduurzaming door ondernemers. Wordt ook gekeken of samenwerking door ondernemers m.b.t. het reduceren van afval, vergroten circulariteit en overgaan naar elektrische of gezamenlijke bevoorrading hierbij meegenomen?
- 37 Nee, vooralsnog vindt hier geen actieve inzet op plaats. We zien dat dergelijke initiatieven gemakkelijker worden opgepakt op bedrijventerreinen met een goede organisatiegraad. Daarom investeren we ook in samenwerkingsvormen. O.a. in het Middengebied PPP jagen we, samen met het IPP en de BBR, de oprichting van een BIZ aan. Daarnaast verkennen we ook zaken als een mogelijke energiehubs. Verder werken we in privaat en publiek samenwerkingsverband rondom Energy Cave aan het enthousiasmeren voor toepassingen van duurzame warmte uit de bodem (Rijswijk Center for Sustainable GeoEnergy, PPS Energy Cave, Rijswijk Schakelt Over).

137	VVD	Er wordt gesproken over het charmante en ambachtelijke karakter van Oud-Rijswijk. Er zijn eerder vragen gesteld over de schreeuwende reclames in Oud-Rijswijk. Tevens zien we nog altijd geen toename/weinig charmante en ambachtelijke winkels. Hoe gaat u deze doelstelling nu concreet realiseren?	38	Met het retail- en horecabeleid beogen we om Oud Rijswijk te positioneren als recreatief centrumgebied met een eigen identiteit gebaseerd op het historische karakter. Voor een toekomstbestendig centrum wordt gestreefd naar een compacter centrum met diverse gebiedsprofielen. Oud Rijswijk heeft, in lijn met de landelijke trend, ook te maken met leegstand en afname van het aantal niet-dagelijkse winkels. Positief nieuws is dat leegstand beduidend is afgenomen van 13 verkooppunten in 2016 naar 7 verkooppunten in 2021 tot 5 verkooppunt op het moment. Het centrum is de aangewezen plek voor bijzondere lokale ondernemingen, zoals modewinkels, vers-speciaalzaken of juweliers. Om deze doelen te behalen hebben we het overleg en afstemming met de ondernemers BIZ, het centrummanagement en winkeliers geïntensiveerd. Waarbij we ook uitdrukkelijk in gesprek zijn met elkaar om de (historische) uitstraling van de panden beter tot hun recht te laten komen. Dwingende invloed hebben we hier niet voor. Het onderzoeken van de mogelijkheid om te komen tot een eigenaren BIZ is een positieve ontwikkeling. Met een eigenaren-BIZ kunnen eigenaren beter worden aangesproken op de uitstraling van hun vastgoed. Het vernieuwde retail-en horeca beleid biedt daarbij ook kansen voor de verbetering van het onderhoudsniveau van een aantal panden in het centrum. De gemeentelijke richtlijnen (o.a. Welstandsnota, het Beeldkwaliteitsplan en het terrassen- en uitstallingen beleid) die van invloed zijn op de uitstraling van Oud Rijswijk, worden, in samenspraak met andere afdelingen en betrokken partijen, herzien en geactualiseerd. In 2024 starten we al met het herzien van het terrassen- en uitstallingen beleid.
197	D66	Welke maatregelen vallen onder 'vanuit Veiligheid, Inspectie & Handhaving wordt voor Oud Rijswijk ingezet op de inrichting en leefbaarheid van het winkelcentrum en de markt'?	38	Het gaat om maatregelen en uitgaven in de winkelgebieden Bogaard stadscentrum en Oud Rijswijk ten behoeve van de inrichting (veiligheid) en leefbaarheid. Concrete voorbeelden zijn bijvoorbeeld de kosten van marktkraamankers, de markttoiletwagen, bekostiging van de marktmeester en extra schoonmaak kosten na de markt op het Bogaardplein.
93	RB	Kunt u de baten van 467.000 euro op economische aangelegenheden nader duiden?	39	De begrote baten van 467.000 euro op economische aangelegenheden hebben betrekking op het begrotingsjaar 2023. De baten zijn als volgt opgebouwd: - Subsidie MRDH versterking campus Energy Cave = 263.000 euro - BIZ belasting = 96.000 euro - Leges en retributies = 108.000 euro, bestaande uit marktgeld (78.660 euro) en horeca- en evenementenvergunningen (28.490 euro).

230 CU Zijn er kosten begroot voor het aanbieden van de duurzaamheidsscan voor bedrijven? Zo ja, hoeveel?

37 Er is voor 2024 geen budget gereserveerd. In samenwerking met Rabobank Kring Leiden-Haaglanden en onder coördinatie van de BBR zijn er 40 duurzaamheidsscan voor ondernemers ingekocht in 2022. De scan bestaat uit een startadviesgesprek waarbij een indicatief energielabel wordt bepaald inclusief een kansoverzicht met ruim 50 verduurzamingsmaatregelen. Als alternatief wordt er een variant aangeboden die zich meer richt op de korte termijn maatregelen. Gemeente Rijswijk heeft een helft van de scankosten voldaan en de andere helft heeft Rabobank voor haar rekening genomen. Tot op heden zijn er 33 scans aangevraagd, waarvan er 26 zijn uitgevoerd tot op heden. Voor 2024 is er nog ruimte om scans uit te laten voeren binnen de bestaande afspraken.

Programma Onderwijs

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
27	GL	"er is een toename van "problematieken" die leerlingen in hun schoolgang kunnen belemmeren"Over welke problematieken gaat het hier?	41	De problematieken die belemmerend kunnen zijn voor de schoolgang van leerlingen zijn uiteenlopend. Er moet dan onder andere gedacht worden aan problemen in de thuissituatie, psychische problemen en gedragsproblemen, een verkeerde vriendenkring, een verkeerde schoolkeuze (zowel qua type als qua niveau), problemen op school in de omgang met leerlingen en/of de leerkrachten, gebrek aan motivatie of een verstoord contact tussen de ouders/verzorgers en de school.
28	GL	toelichting verplichte indicatoren: is het absolute getal van 48 schoolverzuimers in 2019-2020 het directe gevolg van Corona of zijn hier ook andere oorzaken voor aan te wijzen?	41	Nee, het aantal absoluut verzuimers is niet gerelateerd aan Corona. Een absoluut verzuimer is een leerplichtig kind/jongere die op enig moment gedurende dat schooljaar niet op een school staat ingeschreven. In het schooljaar 2019-2020 betrof het hier vooral leerplichtigen die in Rijswijk vanuit een andere gemeente of het buitenland zijn komen wonen. Voor leerplichtigen die direct vanuit het buitenland komen en leerlingen die gedurende het schooljaar in de gemeente komen wonen is het vaak lastig voor ouders om snel een passende school te vinden.
69	PVDA	Onderwijs Wat zijn de achterliggende redenen van het groeiende relatief schoolverzuim in Rijswijk?	41	Naast dat het aantal leerplichtigen in Rijswijk groeit (9% meer leerplichtigen in het schooljaar 2021-2022 dan in het schooljaar 2019-2020) nemen ook de problematieken (zoals bijvoorbeeld problemen in de thuissituatie, psychische problemen) die leerlingen in hun schoolgang kunnen belemmeren toe.

138	VVD	Het absolute en relatieve verzuim van schoolgaande kinderen blijft toenemen. Welke maatregelen gaan we nemen buiten de streefcijfers bij te stellen voor 2024?	41	<p>Het absoluut verzuim neemt niet toe. Dat ligt de afgelopen schooljaren rond de 30 leerlingen. Bij absoluut verzuim geldt dat vaak de reden van het verzuim is dat bij leerlingen die rechtstreeks uit het buitenland eerst een onderzoek naar het onderwijsniveau van de leerling moet plaatsvinden voordat er gezocht kan worden naar de best passende plek. Dat onderzoek kost tijd.</p> <p>Het relatief verzuim is vaak een teken van achterliggende problemen (psychische problemen, problemen in de gezinssituatie, enz.). Zaak is om zo snel mogelijk de oorzaken van het verzuim te achterhalen zodat snel naar de eventuele benodigde hulpverlening kan worden doorgeleid. Hierin hebben de ouders en de leerling zelf, het onderwijs, het schoolmaatschappelijk werk, de consulent in de school en overige partners ieder hun eigen rol en verantwoordelijkheid. De afgelopen schooljaren is er bijvoorbeeld geïnvesteerd in het opstellen en implementeren van het Routeboek verzuim en thuiszitters voor zowel het PO als het VO, het startgesprek tussen het onderwijs en de partners waarbij afspraken worden gemaakt over de benodigde ondersteuning op school en de pilot "consulent in de school" en het viermanschap is geïntroduceerd op de scholen in Rijswijk waarbij de aansluiting tussen het onderwijs en het jeugdteam wordt versterkt.</p>
214	Wij.	Wat is de verhouding leerlingen PO en VO in de 297 relatief verzuimers?	41	De verhouding was als volgt: 18,19% uit het (s)bo, 4,04% uit het (v)so, 52,86% uit het vo en 23,91% uit het mbo
29	GL	Speaking Minds methodiek, waar jeugdigen gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven. Op welke wijze wordt dit georganiseerd en zijn er vanuit deze jongeren al adviezen gegeven? Is het mogelijk dat de raad hiervan op de hoogte wordt gehouden?	43	In oktober start er een nieuw project bij het Stanislas Pro, waarbij twee Speaking Minds coaches samen met Save the Children het thema Natuur en Klimaat met een klas gaan behandelen. Eind november wordt de eindpresentatie in het bijzijn van de wethouder gepresenteerd. Vorig jaar is bijvoorbeeld het thema armoede behandeld. Ja, we kunnen uw raad op de hoogte houden van de resultaten van de projecten bij Stanislas Pro.
10	BVR	Actieplan preventief Jeugdbeleid; Hoe gaat het project Dealbreakers verlopen? Hoe wordt het signaleren van risicovol of crimineel gedrag in kaart gebracht?	44	Rijswijk is vanaf september jl. gestart met het Project Dealbreakers. Dit project bevindt zich nog in de voorbereidingsfase, maar heeft als uiteindelijke doel het voorkomen dat jongeren in aanraking komen met drugscriminaliteit. Hier maken onder andere weerbaarheidstrainingen voor jongeren en signaleringslessen voor docenten onderdeel van uit. Het is de intentie dat signalen die uit deze interventies voortkomen in een al bestaand overleg tussen onze ketenpartners besproken worden. Van Dealbreakers kunnen nog geen positieve effecten waargenomen worden, aangezien dit project zich nog in de voorbereidingsfase bevindt.

94	RB	Goed dat de ondermijnende criminaliteit onder jongeren wordt aangepakt. Hoe wordt de aanpak van het toenemende geweld onder jongeren met gebruik van dodelijke wapens hierin meegenomen? Welk budget is hiervoor opgenomen in de begroting?	44	Op lokaal niveau is blijvende aandacht voor dit thema via voorlichting, periodieke kluisjescontroles op scholen, risicosignalering met vroegtijdig ingrijpen, de inzet van jeugdboa's, de jongerenwerkers van WelzijnRijswijk en een jeugd- en schoolwijkagent. Er is geen (extra) budget voor opgenomen. Gelijktijdig wordt op regionaal niveau gewerkt aan het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit en landelijk aan een wetsvoorstel om de verkoop van legale messen aan minderjarigen te verbieden. Het RIEC Den Haag verzorgt in aanvulling hierop ook verschillende trainingen op het gebied van criminaliteit/ondermijning voor professionals.
30	GL	samenwerking met partners om de taalvaardigheid van jonge kinderen te vergroten. Op welke wijze wordt er met de scholen, gemeente en bibliotheek overlegd over de praktische gevolgen van de verhuizing van de bibliotheek naar het Huis van de Stad betreft het door de bibliotheek geleverde leesaanbod?	45	Voor de scholen die nu verder van de bibliotheek liggen, geldt dat het structurele bezoek met de groepen minder zal worden. Daarom heeft de bibliotheek een alternatief aanbod met betrekking tot collectie ontwikkeld voor de scholen. Het bezoek van leerlingen van de groepen 3 en 6 met school aan de bibliotheek blijft zij wel stimuleren, omdat zij dat als de sleutelmomenten ziet. Ook is er meer aandacht voor begeleiding van het opzetten en in stand houden van de schoolbibliotheken.
70	PVDA	Onderwijs Wat zijn de concrete streefcijfers om laaggeletterdheid in Rijswijk tegen te gaan? Waar staan we over 2/3 jaar?	45	Vanuit ons beleid en landelijk zijn er geen streefcijfers voorhanden om laaggeletterdheid tegen te gaan. In de landelijke monitor geletterdheid (www.geletterdheidinzicht.nl) wordt gesteld dat naar schatting 10% van de Rijswijkse bevolking laaggeletterd is. Dat is iets lager dan het landelijk gemiddelde van 12%. Het streven is om nog onder dit geschatte percentage te komen. Deze schatting is gebaseerd op indicatoren die van invloed zijn op de laaggeletterdheid van inwoners. Factoren zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners met een bijstandsuitkering of een laag opleidingsniveau. Daarnaast hebben we geen instrumenten om te meten wat de invloed is van ons taalbeleid op de laaggeletterdheid van inwoners over twee of drie jaar.
139	VVD	Op welke manier kunnen we de OJA-projecten meten als een succes?	47	Voor de evaluatie van de OJA-projecten worden zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens opgehaald. Dan moet er gedacht worden aan aantallen leerlingen die met de OJA geholpen worden, hoe de noodzaak en duur van de inzet van de OJA wordt bepaald, hoe de samenwerking is met de zorgaanbieders, welke verbeterpunten er zijn, is de hulp sneller en laagdrempeliger beschikbaar, hoe tevreden is het onderwijs, ouders en leerling over de geboden hulp, enz.
Bij de evaluatie van de OJA-projecten wordt zowel het onderwijs, de diverse jeugdhulpaanbieders als de ouders/leerlingen bevraagd.
Op basis van al deze elementen tezamen zou een uitspraak kunnen worden gedaan over de effectiviteit en efficiëntie van dit aanbod en daarmee de mate van succes.

140	VVD	Hoe ziet de verdeelsleutel eruit voor de financiering van de OJA-projecten?	47	De OJA's kennen een gezamenlijke financiering door het onderwijs en de gemeenten. Voor het gemeentelijke deel geldt dat er een verdeelsleutel tussen de 3 gemeenten (Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk) is afgesproken. Als verdeelsleutel tussen de 3 gemeenten onderling geldt het aantal leerlingen uit de gemeente op deze scholen op de meest recente 1 oktober peildatum.
11	BVR	Jeugdparticipatie; krijgt Rijswijk een kinderburgemeester?	50	Nee, op basis van participatie met kinderen en jongeren hebben we geconcludeerd dat we beter op andere zaken moeten richten. We hebben vier groepen studenten van de Haagse Hogeschool ons laten adviseren hoe we jeugdparticipatie kunnen bevorderen en het invoeren van een kinderburgemeester bleek hier geen onderdeel van te zijn. Daarnaast hebben we de kinderrechtenambassadeurs gevraagd hoe zij staan tegenover een kinderburgemeester. De kinderen gaven aan dat ze het niet eerlijk vonden dat alle aandacht dan naar één persoon zou gaan. Ze vinden het beter en eerlijker om gezamenlijk betrokken te zijn en bij evenementen als de Vrede van Rijswijk of herdenkingen te rouleren. Dit gaat heel goed. We zijn wel bezig om uitvoering te geven aan het amendement "De jeugd een stem in Rijswijk" dat door uw raad is aangenomen op 4 juli 2023 dat er op toeziet dat er naast kinderen ook jongeren worden betrokken bij ontwikkelingen in de gemeente.
71	PVDA	Onderwijs Onze gemeente doet aan verschillende projecten mee om voortijdig schoolverlaters te motiveren weer naar school te gaan of een opleiding te volgen. Wat zijn op dit moment de concrete resultaten? Hoeveel jongeren zijn weer aan een opleidingstraject begonnen?	51	Of jongeren deelnemen aan een van de diverse projecten en of deze jongere als gevolg van de deelname aan een project weer aan een opleidingstraject zijn begonnen wordt niet geregistreerd in ons leerplicht/rmc administratiesysteem. Indien aantallen/gegevens hierover een wens van de raad is zouden we kunnen bekijken of dit soort gegevens op een makkelijke manier opgenomen kunnen worden in ons registratiesysteem.
215	Wij.	Klopt het dat bij de investeringen voor onderwijshuisvesting de nieuwe lokalen voor Buitenrijck en de nieuw te stichten school in Pasgeld ontbreken? Waarom staan deze niet in dit overzicht vermeld?	51	Dat klopt. Het investeringskrediet voor de extra tijdelijke lokalen in het tijdelijke gebouw aan de van Rijnweg (Buitenrijck) staat niet opgenomen in de begroting maar is via een apart Raadsvoorstel in de Raadsvergadering van 10 oktober j.l. geaccordeerd door de Raad. Het investeringskrediet voor het haalbaarheidsonderzoek Pasgeld voor dislocatie de Piramide staat opgenomen in de 2e halfjaarrapportage 2023. Een investeringskrediet voor de nieuwbouw school Pasgeld is door de Raad al met de begroting 2023 beschikbaar gesteld.

Programma Sport, Cultuur en Recreatie

nummer partij

vraag

bladzijde

antwoord

32	GL	Cultureel aanbod na verhuizing van TRIAS en bibliotheek naar het Huis van de Stad Hoeveel scholen (SO,BO,VO) doen er mee binnen het CmK covenant met Trias? Is er buiten dit CmK covenant nog ruimte voor andere aanbieders in Rijswijk?	54	In Rijswijk nemen 16 scholen deel aan Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK): 14 scholen basisonderwijs en 2 scholen speciaal basisonderwijs. Hiervan volgen 11 scholen een leerlijn van Trias en 5 scholen de leerlijn lezen & literatuur van de bibliotheek. CmK bevat ook activiteiten op het gebied van kennisdeling en deskundigheidsbevordering. Een van onze doelen binnen CmK is uitbreiding van deelnemende culturele partners en dat is regelmatig onderwerp van gesprek met Trias en de bibliotheek. Ook buiten CmK is er ruimte voor andere aanbieders; scholen gaan zelf over de invulling van hun cultuuronderwijs. CmK is hierin dus een mogelijkheid.
12	BVR	Sport; er wordt gekeken naar de mogelijkheid van een sporthal in Rijswijk-Buiten, maar in de toekomst zijn er bij de groei van de wijk minimaal 2 sporthallen noodzakelijk. Waarom wordt een tweede sporthal niet begroot?	55	Volgens het rapport Ruimte voor de Sport uit 2018 is er in Rijswijk in 2035 een theoretisch tekort van 5 sportzalen in Rijswijk. Met de realisatie van de sportzaal bij de Steenvoordeschool en de realisatie van een nieuwe sporthal (gelijk aan twee sportzalen) zullen er vanuit die behoefte de komende jaren 3 zalen worden ingevuld. Door de behoefte continue te monitoren kunnen we bewaken wat de daadwerkelijke behoefte op termijn (richting 2035) is.
13	BVR	Sport; Waarom wordt er niet al een voorschot genomen op de begroting ten behoeve van renovatie van Sportpark Irene en Sportpark Hoekpolder?	55	Momenteel wordt er een onderzoek gedaan naar de behoefte aan buitensportruimte. Naar aanleiding van het rapport wordt er een plan opgesteld over de indeling van de buitensportruimte. Dit plan zal gepaard gaan met de benodigde investeringen voor de (resterende) sportparken. Er is nu nog geen basis beschikbaar om al een voorschot voor de eventuele investeringen op te nemen in de begroting.
31	GL	Evenementen Wanneer kan de raad de nota "Evenementenbeleid" verwachten?	55	In april is door de raad de kadernota evenementen in de openbare ruimte vastgesteld
95	RB	Wat is de toekomstige visie voor Sportpark Irene? Is de visie van het Buurthuis van de Toekomst nog van kracht?	55	zie antwoord op vraag 13. Afhankelijk van de toekomst van het sportpark zal ook de keuze over een Buurthuis van de Toekomst meegenomen worden.

141	VVD	Heeft Happy Fit meetbare resultaten die getoond kunnen worden? Op welke manier kan worden 'getoetst' wat het programma oplevert?	55	Happy Fit houdt van kinderen en volwassenen meetbare resultaten bij. Dit wordt opgenomen in de evaluatie en eindverantwoording, welke ook d.d. 3 oktober 2023 in het Forum is behandeld. Happy Fit houdt concreet bij hoeveel deelnemers aan elk programma meedoen en welke doelstellingen voor elk jaar zijn gehaald en welke niet. M.b.t. kinderen wordt bijgehouden hoeveel kinderen, ouders en docenten per school meedoen. Deelnemende leerlingen vullen een week lang samen met ouders de Happy Fit checkposter in. Zo wordt per dag bijgehouden hoeveel groente/fruit kinderen eten, hoe lang ze slapen, hoeveel water ze drinken en hoeveel ze hebben bewogen. De projectmanager evalueert samen met de Gezonde Schooladviseur van de GGD en de jeugdverpleegkundige van de JGZ aan het einde van de week de checkposters. Zo wordt geregistreerd waar de school goed en slecht op scoort. Aandachtspunten voor de school worden dan aangeboden als naschoolse activiteiten. De Gezonde Schooladviseur schrijft ook een advies richting de school. Bij kinderen wordt ook het aantal deelnemers aan wijkactiviteiten bijgehouden. Ten slotte wordt bij kinderen het aantal deelnemers en aantal ouders bijgehouden van de ouder-kind activiteiten. M.b.t. volwassenen en ouderen wordt bij elke activiteit het aantal deelnemers bijgehouden. Na afloop ontvangen zij een enquête over het aanbod en bewegen in het algemeen.
18	BVR	Openbare Bibliotheek; in 2023 zijn de baten 113000 euro en de te verwachten realisatie voor 2024 "slechts" 54000 euro. Vanwaar deze daling?	56	Wij ontvangen met ingang van 2023 een jaarlijkse specifieke uitkering voor de bekostiging van de instandhouding van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) bij de bibliotheek. Deze bedraagt 54.000 euro. Daarnaast hebben wij in 2023 een eenmalige specifieke uitkering ter hoogte van 59.000 euro toegekend gekregen voor onze aanvraag voor verruiming van de bemande openingstijden van de bibliotheekvestiging met 10 uren per week tot en met 31 december 2025. Omdat laatstgenoemde dus eenmalig was verklaart dit het verschil met 2024.
19	BVR	Cultureel erfgoed; in 2022 zijn de baten 27000 euro en in 2023 18000 euro. Vanwaar deze daling?	56	Het verschil hangt samen met het feit dat we in 2022 een eenmalige uitkering hebben ontvangen in verband met stormschade. Dit bedrag is in 2022 als baten opgenomen, maar was een eenmalig bedrag.
33	GL	Schema Wat gaat het kosten/ exploitatie Bibliotheek zijn de baten (54.000 per jaar) op de bibliotheek enkel gebaseerd op de verhuuropbrengsten?	56	Nee. Dit betreft geen verhuuropbrengsten. Het gaat hier om de jaarlijkse specifieke uitkering die wij ontvangen voor de instandhouding van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) bij de bibliotheek, ter hoogte van 54.000 euro.
216	Wij.	Waarom zijn de baten bij sport naar beneden geschaald in de begroting 2024-2026	56	In 2023 maakt de gemeente gebruik van de Specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden (SPUK MEOZ) regeling. Dit betreft een gedeeltelijke, vooralsnog eenmalige, vergoeding van de meerkosten energie openbare zwembaden over 2022 en 2023 voor een bedrag € 688.000. Dit betreft een ontvangen vergoeding van het Rijk die als subsidie wordt verstrekt aan Optisport. Daarom is in 2024 sprake van een daling ten opzichte van het voorgaand jaar.

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
52	GL	Bij het bieden van ondersteuning hebben we aandacht voor de stress die inwoners kunnen ervaren. Het is namelijk niet altijd makkelijk om hulp te vragen. Hoe wordt dit gerealiseerd? Zijn er bv. trainingen voor medewerkers om hier sensitief mee om te gaan en wordt er ook maatwerk geboden op het moment dat dat vanuit de situatie van de inwoner nodig is?	59	De professionals die vanuit de gemeente ondersteuning bieden aan inwoners hebben een training stress-sensitief werken gevolgd. Daarnaast is er blijvende aandacht in interne gesprekken met medewerkers voor het stress-sensitief werken en hoe gecommuniceerd wordt met inwoners. Ook is er aandacht voor bijvoorbeeld laaggeletterdheid. Er wordt waar nodig maatwerk geboden aan onze inwoners. Zo sluiten we aan bij zijn of haar belevingswereld.
53	GL	We versterken de bemoeizorgketen voor inwoners die door ernstige (psychische) complexe problemen hulp nodig hebben, maar hier zelf niet om vragen. Dit doen we door de afspraken met de keten te evalueren. Wat vinden de ketenpartners: vinden zij dat er effectief gewerkt wordt en dat zij een goede ondersteuning van de gemeente krijgen?	64	We zullen deze vragen meenemen in de evaluatie. De zorgmijders hebben niet altijd alleen psychische of verslavingsproblemen, maar kunnen ook problemen ervaren op gebieden zoals onder andere schulden en vervuiling. Soms is er sprake van een dreigende huisuitzetting. In deze gevallen is directe inzet van begeleiding noodzakelijk en niet behandeling van onderliggende problematiek. Binnen de bemoeizorgketen wordt deze vorm van ondersteuning gemist. We zijn nu in gesprek met zorgpartijen die deze begeleiding kunnen bieden, als uitbreiding van de bemoeizorgketen.
54	GL	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is in 2023 gestart met het project Outcome indicatoren en het meten ervan om de kwaliteit van de jeugdhulp te verbeteren. In 2024 zorgen wij dat verbeterpunten worden doorgevoerd. Zijn hier al voorbeelden van?	64	Momenteel zijn er nog geen concrete voorbeelden beschikbaar. De gegevens over uitkomstindicatoren zijn inmiddels uitgevraagd bij jeugdhulpaanbieders. Tegen het einde van dit jaar moeten alle gegevens zijn verzameld, zodat we kunnen beginnen met de analyse. Met behulp van de inzichten die we uit deze analyse verkrijgen, streven we naar het maken van regionale afspraken over verbeteracties.
142	VVD	Wanneer weten we welke verbeterpunten er nodig zijn voortkomend uit het project Outcome indicatoren?	64	De verbeteracties volgen uit de analyse van de uitkomstindicatoren en de daaropvolgende duiding van de resultaten met aanbieders in 2024.
34	GL	de begroting Dierenwelzijn (1400) staat weergegeven in het programma "Sociaal Domein" de beschrijving dierenwelzijn staat in het programma "wonen en leven" op blz. 76 Wat is de reden van deze splitsing?	65	Het budget zit nog bij het Sociaal Domein terwijl de medewerker Dierenwelzijn in team Stadsbeheer van het Ruimtelijk Domein zit.
35	GL	begroting dierenwelzijn: waar is de lastenstijging op gebaseerd van € 25.000 voor de komende 4 jaar?	65	Algehele stijging van kosten voor dierenarts, voeding, energie en personeel bij Dierenambulance/dierenhospitaal, dierenasiel Julialaantje, Knaaghof en Vogelopvang de Wulp
40	GL	In 2024 versterken we de samenwerking met onze Werkgroep Toegankelijk Rijswijk. Deze werkgroep bestaat uit inwoners met een beperking die meedenken met de gemeente. Wat wordt er precies bedoeld met 'meedenken met de gemeente'?	65	De werkgroep is net (oktober 2023) gevormd; het eerste overleg moet nog plaatsvinden. De werkgroep heeft nog niet concreet meegedacht, maar wordt gevraagd mee te denken over bijvoorbeeld een gebied dat opnieuw ingericht wordt, de bruikbaarheid van het nieuwe Huis van de Stad of de toegankelijkheid van gemeentelijke websites.

96 RB Op welke manier worden de inwoners en Raad betrokken bij het Inclusie en Anti-discriminatieprogramma? Hoe gaat u borgen dat de verschillende groepen hierbij vertegenwoordigd zijn? Hoeveel budget is er in de begroting 2024-2027 opgenomen voor het ontwikkelen van dit programma?

143 VVD In hoeverre is rekening gehouden in deze begroting met de kostenstijging in de jeugdzorg van 2023? Zien we goed dat dit niet is gedaan? Waarom wordt dit niet gedaan, zeker aangezien dit niet de eerste keer is dat een dergelijk tekort ontstaat? Kan een analyse worden gemaakt over hoe reëel de stijging van €3 miljoen eigenlijk is?

65 Het betrekken van inwoners vormt een onderdeel van het Inclusieprogramma en wordt nog nader ingevuld. De raad wordt meegenomen via een interactieve raadssessie. Daarnaast wordt het stuk aan de raad voorgelegd. Er is naast het Inclusie budget dat beschikbaar is binnen de Uitvoeringagenda Welzijn nog geen extra budget opgenomen. Pas als we het Inclusieprogramma uitwerken in een actieplan, weten we hoeveel extra budget er eventueel nodig is.

67 In het jaar 2024 is nog geen rekening gehouden met een kostenstijging die plaatsvond in de jeugdzorg in 2023. Dit komt doordat de financiële vooruitzichten voor meerdere jaren in de jeugdzorg nog onzeker zijn en nader onderzoek vereisen. We verwerken de eventuele meerjarige bijstellingen in de 1e halfjaarrapportage 2024.

Programma Wonen en Leven

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
55	GL	Streefwaarde scheidingspercentage huishoudelijk afval was 40% in 2023 terwijl het in 2022 beter ging (realisatie 44%). Waarom is de streefwaarde gelijk gebleven in 2023?	70	De prognose over 2023 laat zien dat we dit jaar op 40% afkoersen. Het scheidingspercentage is afhankelijk van in welke mate inwoners afval scheidien of niet.
56	GL	De kilo's restafval van 2023 (streefwaarde) lijken niet te kloppen. Wat is het werkelijke aantal?	70	250 kilo per inwoner
72	PVDA	Wonen en Leven Indicatoren - 5. Omvang huishoudelijk restafval kg/inwoner p/jaar Vraag: Het jaar 2023 wijkt sterk af: 2501 – typo?	70	Ja, dit is helaas een tikfout. Het is geraamd om 250 kilo.
73	PVDA	Wonen en Leven 5. Scheidingspercentage huishoudelijk afval: De invoering van nascheiding geeft positievere resultaten dan nu getoond wordt. Deze effecten (ook van toekomstige maatregelen) worden komende jaren beter zichtbaar. Waarom verwacht dit college dat de scheidings % omhoog zal gaan de komende jaren? En zullen deze positievere resultaten zich terugvertalen in de bijdrage naar Avalex?	70	De resultaten geven het werkelijke beeld weer. Wij gaan ervan uit dat de raad dit jaar maatregelen vaststelt die zullen leiden tot betere afvalscheidingsresultaten. Betere resultaten zullen bijdragen aan een beheersbare afvalstoffenheffing.
217	Wij.	Volgens mij zit er een fout in het tabel 5. Omvang huishoudelijk restafval kg/inwoner p/jaar 2501 moet denk ik 250 of 251 zijn	70	Dat klopt, dit moet 250 kilo zijn.
218	Wij.	Kan de daling in 2025 van het aantal Aantal toegevoegde tijdelijke wooneenheden (flexwoningen) en wooneenheden met een sociale huurprijs in bezit van overige partijen (geen toegelaten instelling) worden uitgelegd.	70	De jaren 2024 en 2025 van deze indicator zijn ingevuld aan de hand van concrete verwachte ontwikkelingen. Eind 2024 wordt de oplevering van een groot complex voorzien (Centrum voor Flexwonen fase 2). In 2025 wordt daarentegen een klein aantal voorzien op basis van verwachte ontwikkelingen. Voor de jaren 2026 en 2027 zijn vervolgens streefwaarden ingevuld.
198	D66	Lucht: er blijven 3 indicatoren op overschrijden/ ja staan en je ziet geen ontwikkeling, klopt dat?	71	De luchtkwaliteit verbetert door de maatregelen die worden getroffen waardoor Rijswijk voldoet aan de EU-normen, maar niet aan de advieswaarden die de WHO in 2021 voor luchtkwaliteit heeft vastgesteld.

97	RB	Zijn de flexwoningen voor niet statushouders op Hof van Elsenburg nu allemaal verhuurd en wat is de verwachting voor 2024?	74	Bijna alle flexwoningen voor de spoedzoekers zijn inmiddels geheel of gedeeltelijk verhuurd. Binnen de onzelfstandige units zijn nog enkele kamers beschikbaar die naar verwachting op korte termijn bewoond worden. In de raadsinformatiebrief Nieuwkomers van 11 oktober jl. hebben wij u geïnformeerd over de huidige stand van zaken met betrekking tot de verhuur van de flexwoning op het Hof van Elsenburg. De verwachting is dat de woningen ook in 2024 verhuurd blijven.
144	VVD	Toevoegen van 'goed toegankelijke appartementen' etc.: wat verstaat u onder 'goed toegankelijk'? Bedoelt u hier sociaal mee?	74	Nee, hiermee wordt niet bedoeld op een sociale huurprijs. Met toegankelijk wordt in deze context bedoeld op de mate van geschiktheid van woonruimte voor senioren, ook wanneer deze minder valide zijn.
20	BVR	Openbaar groen; wat is de status van onderhoud van het openbare groen? We ontvangen nog regelmatig klachten over bereklauwen en grasaren.	75	Door de intensivering van de beheersing van de bereklauw zijn de klachten significant afgenomen. Op locaties waar we goed bij kunnen maaien we de plant vijf keer per jaar. Op minder bereikbare plekken grazen schapen de Reuzenberenklauw vijf keer per jaar weg. Op een aantal locaties in de stad steken vrijwilligers van Natuurlijk Delfland de planten uit. Door deze methoden putten we de plant op de langere termijn uit, waardoor deze invasieve exoot minder overlast veroorzaakt. We maaien de aren twee keer per jaar om de overlast zo veel mogelijk te voorkomen. Het is echter ondoenlijk om alle grasaren uit de stad weg te krijgen omdat deze zich gemakkelijk uitzaait.
98	RB	Is er voor de jaren 2024-2027 ook budget begroot voor het vergoten van het aantal boomspiegels dat geadopteerd is door inwoners? Is daarbij ook extra focus voor het adopteren van nieuwe boomspiegels aangezien daar extra watervoorziening voor benodigd is?	75	In het nog op te stellen Klimaatactieplan wordt het vergoten van boomspiegels, geadopteerd of niet, opgenomen en budget voor geregeld. Het watergeven van geadopteerde boomspiegels is de taak van de bewoner, hier speelt de gemeente geen rol in, tenzij de boom net geplant is.
145	VVD	Wanneer wordt de Kade aan de Delftweg in Vrijenban hersteld, denk o.a. aan de bomen hier, in lijn met de rest van de Kade? Is hier op dit moment een planning voor?	75	Dit wordt meegenomen in de aanpak van dit gedeelte van de Delftweg, mede naar aanleiding van het fietsplan, zie vraag 160 (excelregel 290).
57	GL	Wij geven meer aandacht aan het bevorderen van het welzijn van wilde dieren en het vervoer en de opvang van wilde dieren in nood. Op welke manieren gaat de gemeente meer aandacht geven aan zorg voor wilde dieren? Communicatiecampagnes in samenwerking met de lokale opvanglocaties en dierenambulances?	76	Vanaf 2023 geven we een financiële bijdrage aan Vogelopvang de Wulp voor opvang en verzorging van vogels in nood aangetroffen in Rijswijk. Met de Dierenambulance is afgesproken om alle vogels uit Rijswijk naar de Wulp te brengen.
146	VVD	Wat houdt het faciliteren van de dierenvoedselbank in? En als hiermee kosten zijn gemoeid, zou dat dan niet zichtbaar moeten zijn in het hoofdstuk sociaal domein?	76	We hebben de gebruikers van de voedselbank gekoppeld aan de dierenvoedselbank zodat er geen dubbele registratie hoeft plaats te vinden. Aan deze samenwerking zijn geen kosten verbonden.
199	D66	In de paragraaf dierenwelzijn wordt met name ingegaan op het welzijn van huisdieren. Voor het opvangen van wilde dieren en vogels wordt geen organisatie genoemd voorheen was hierover contact met de Wildopvang in Delft. Klopt het dat er nu geen organisatie is waar Rijswijk de samenwerkt voor de opvang van wild? Of is dit een omissie nu er verderop staat dat er meer aandacht komt voor deze opvang?	76	Wildopvang Delft bestaat niet meer. Vanaf 2023 geven we om die reden een financiële bijdrage aan Vogelopvang de Wulp.

200	D66	Hoe gaat de gemeente om met het invoeren van de positief lijst voor huisdieren en het verplicht chippen voor katten? Is bekend of er meer handhaving komt? Welke nieuwe acties voorziet de gemeente om de kennis bij inwoners over niet-huisdieren te vergroten via bv. Natuur- en milieueducatie en scholen.	76	Enige aandachtspunt bij de nieuwe positieflijst huis- en hobbydieren is dat herten daar niet langer opstaan. We hebben afspraken gemaakt met kinderboerderij het Akkertje zodat de aanwezige herten zich niet langer kunnen voortplanten en behouden blijven tot aan hun dood. De chipplicht voor katten is nog niet van kracht, tot die tijd organiseren we samen met de dierenklinieken Leeuwendaal en Eisenhower in juni de chipactie voor katten.
37	GL	Participatie en communicatie wanneer verschijnt het algemene communicatieplan incl. doelgroepen aanpak? wordt dit in het participatie beleidsplan opgenomen?	77	Onze gemeente heeft te maken met vele stakeholders, oftewel belanghebbenden. Deze zijn per project of situatie verschillend. Per onderwerp of project is het daarom van belang de relevante stakeholders in beeld te brengen. Bij participatietrajecten zullen we hiervoor gaan werken met betrokkenheidsprofielen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen groepen inwoners, die van elkaar verschillen in vertrouwen in de overheid en algemene betrokkenheid. Zo kunnen we voor iedere doelgroep een aanpak op maat maken, die past bij de mensen om wie het gaat. Dit wordt onderdeel van het participatiebeleidsplan dat naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 aan uw raad wordt aangeboden. Daarnaast wil het college eind dit jaar een nieuwe communicatiestrategie voor een langere periode vaststellen. Communicatie is onmisbaar bij participatie, daarom besteden we hieraan ook aandacht in het strategisch communicatieplan. Dit plan zal na vaststelling door het college ter informatie aan uw raad worden gestuurd.
58	GL	Op verschillende plekken zijn interventies ingezet om bijplaatsingen en illegale dumpingen te voorkomen. Wat zijn hiervan de resultaten?	77	Een afname van de hoeveelheid dumpingen per locatie. Na verplaatsing naar andere hotspots, zien we wel gelijk weer een toename van bijplaatsingen. Het effect is dus zeer tijdelijk.
147	VVD	Wat is de stand van zaken met betrekking tot de overlast van zwerfafval in Vrijenban komende van o.a. de McDonald's en KFC in de buurt?	77	Team straatreiniging leegt de bakken 2 maal in de week en ruimt dan indien nodig ook het zwerfvuil op. In de zomer wanneer er meer vervuiling is legen we de bakken vaker. De buitendienst komt bij meldingen over afval meestal dezelfde dag nog in actie. McDonalds en KFC zijn zelf verantwoordelijk voor het zwerfvuil in de directe omgeving en zetten daar eigen medewerkers op in. Handhaving controleert de omgeving regelmatig op zwerfafval en neemt als het nodig is contact op met de filiaalmanager.
60	GL	Onderzoek naar mogelijkheden voor het benutten van de eigen daken, daken van scholen en sportverenigingen en (rijk) Overheidsgebouwen. De afgelopen jaren is onderzoek verricht naar deze mogelijkheden. Wanneer schat het college in dat er gestart kan worden met uitvoering en waar is dit van afhankelijk?	78	In het kader van het programma verduurzamen gemeentelijk vastgoed wordt momenteel een aantal panden onderzocht op mogelijke verduurzamingsmaatregelen. Daartoe wordt ook onderzocht op welke wijze daken kunnen worden benut. Het programmeren van uitvoering zal plaatsvinden nadat het investeringsvoorstel hiervoor is goedgekeurd. De planning voor besluitvorming van het investeringsvoorstel is Q4 2024.

74	PVDA	Wonen en Leven Energie, verduurzamings- en klimaatambities D. Betaalbaarheid eindgebruiker borgen • "Nader definiëren van betaalbaarheid. Vraag: Op welke datum/periode wordt deze definitie bepaald?	78	Betaalbaar blijft inderdaad altijd een lastig begrip. Het Rijk heeft onlangs een handreiking gedaan hoe gemeente hiermee kunnen omgaan. Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) wordt omschreven hoe wij als gemeente in de verschillende fases van het planproces rekening moeten houden met de betaalbaarheid. Gemeenten moeten bij het vaststellen van het wijkuitvoeringsplan/omgevingsplan beschrijven hoe zij rekening houden met de verwachte betaalbaarheid van maatregelen. In hoofdlijnen moeten wij aangeven wat de gemiddelde kosten en baten van het overgaan op een duurzame energievoorziening voor een woning met zich meebrengen. Daarnaast moet in beeld worden gebracht wat de totale kosten voor de maatschappij (nationale kosten) zijn die de realisatie van de toegedichte energie-infrastructuur met zich meebrengt. In hoofdlijnen volgen wij deze definitie. In het wijkuitvoeringsplan dat wij zullen gaan opstellen medio 2024/25 voor de eerste wijken/buurtten van Rijswijk West zullen wij het begrip definitief definiëren. Het wijkuitvoeringsplan wordt aan de raad aangeboden om het vast te stellen.
99	RB	De milieuzones worden uitgebreid. Voor ondernemers is het overgaan op zero emissie nog niet realistisch en haalbaar gebleken. Hoe gaat de gemeente hiermee om? Kunnen voor deze specifieke gevallen maatwerkafspraken gemaakt worden door bv een verlaagd tarief voor het aanvragen van een vergunning?	78	Vanaf 1 januari 2025 kunnen gemeenten een zero-emissiezone invoeren voor vrachtauto's en bestelauto's. Rijswijk heeft nog geen besluit genomen over de invoering van een zero-emissie zone.
100	RB	Waarom wordt de mogelijkheid voor plaatsing van zonnepanelen onderzocht? Is het College het met ons eens dat het beter is om eerst alle mogelijkheden voor dubbelgebruik van ruimte voor het opwekken van zonne-energie te bezien alvorens de vrije ruimte al dan niet te laten gebruiken voor enkel en alleen zonnepanelen? Is er budget begroot voor het onderzoek naar mogelijke zonnepanelen in de begroting?	78	In de Regionale Energiestrategie is de ambitie voor de jaarlijkse opwek van 2,8 – 3,2 TWh aan grootschalige opgewekte wind- en zonne-energie. Voor het realiseren van deze ambitie wordt gekeken naar de mogelijkheden voor zonnepanelen op Rijksgronden langs de A4. Voor dit onderzoek is geen apart budget opgenomen in de begroting, dan wordt uitgevoerd vanuit de reguliere budgetten.
148	VVD	Meer zon op daken: er worden steeds minder zonnepanelen gelegd als gevolg van de beperkingen in de capaciteit van de infrastructuur. Hoe is het in Rijswijk daarmee gesteld? En heeft dat dan gevolgen voor dit programma?	78	Vooralsnog voorziet Stedin geen netcongestie (overbelasting van het elektriciteitsnet voor afname of voor invoeding) in Rijswijk. Er zijn op dit moment geen gevolgen voor dit programma. De gemeente blijft continue in gesprek met Stedin om mogelijke problemen op zo vroeg mogelijk te signaleren.
9	BVR	Grondstoffen management (inzamelen en verwerking) Terwijl in vrijwel in heel Nederland gescheiden afvalinzameling van Plastic tot een mislukking is uitgelopen en gekozen wordt voor na-scheiding lijkt Rijswijk stoïcijn te zijn voor deze ontwikkeling omdat er nog steeds wordt ingezet tot het mislukte voor-scheiden . In hoeverre heeft het College zorgvuldig gekeken naar de ervaringen in het land waar men van het gescheiden inzamelen af scheid heeft genomen?	79	Afgelopen jaren hebben grote steden als Amsterdam, Rotterdam en Utrecht (gedeeltelijk) als aanvulling op bronscheiding, nascheiding ingevoerd voor pmd. In den lande zien we dat de meeste gemeenten van bronscheiding gebruik maken. Nascheiding kan een goede aanvulling zijn op het bron gescheiden systeem. Bronscheiding daar waar het kan, levert te allen tijde betere resultaten op, ten opzichte van nascheiding. Deze laatste wordt toegepast als bron scheiding niet afdoende (kan) werken, zoals bij onze hoogbouw. Zie ook het onderzoeksrapport over de toekomstige inzamelvarianten (Royal Haskoning) dat u gepresenteerd heeft gekregen op 14 maart jl.. Hiertoe heeft het college uitvoerig onderzoek laten doen naar de beste mogelijkheden voor oa. Rijswijk, waarbij bron- en nascheiding centraal staan.

48	GL	Wanneer kunnen we het hitteplan concreet verwachten? Gezien de huidige situatie w.b. de hetere zomers.	79	In de loop van 2024
75	PVDA	Wonen en Leven Energie, verduurzamings- en klimaatambities A. Stimuleren meer zon op daken Heeft dit college ook een visie over opgewekte zonne-energie dat niet gelijk wordt gebruikt en de mogelijke toekomstig versoering van de salderingsregeling?	79	Naast het opwekken van elektriciteit met zonnepanelen, is ook de opslag van (zonne-)energie van belang. Dit biedt mogelijkheden om over een langere periode gebruik te maken van eigen opgewekte zonne-energie wanneer de salderingsregeling wordt afgebouwd, maar kan ook bijdragen aan de ontlasting van het elektriciteitsnet. Op landelijk niveau worden meerdere onderzoeken gedaan naar de ontwikkeling van energieopslag. Het college volgt deze onderzoeken en ontwikkelingen.
149	VVD	Kan een indicatie worden gegeven van de geschatte kosten voor het verruimen van het gratis laten ophalen van grofvuil naar tweemaal per jaar?	79	In de evaluatie grof vuil halen voor betalen is opgenomen dat een dergelijke beleidswijziging minimaal de kosten verhoogd met €220,000,-. Daarnaast is ook opgenomen dat een dergelijk systeem nu geen onderdeel uitmaakt van de te leveren dienstverlening.
150	VVD	Wat zijn tot nu toe de resultaten van Operatie Steenbreek? Zijn hier cijfers over te geven?	79	Operatie steenbreek werkt samen met veel partijen en motiveert en stimuleert inwoners dmv tuinschetsen, infodagen en workshops. Dit om de bewustzijn te vergoten. In 2022 zijn 5175 tegels ingeleverd en in 2023 (tot nu toe) 5382 tegels. Sinds 2019 is 9% minder verstening in Rijswijk.
151	VVD	Wordt bij het voorkomen van geluidsoverlast van verkeer ook nagedacht aan de koppeling met handhaving? Is de verkeershuffers-aanpak zoals deze recent in Rotterdam is ingevoerd/wordt geprobeerd een project van inspiratie?	79	Bij de inwerkingtreding van de Wet geluidhinder in 1986 heeft de Rijksoverheid voor de situaties die voor deze Wet al een te hoge geluidbelasting aan de gevel hadden een saneringsplicht opgenomen. Daarom wordt een aanpak uitgewerkt voor de woningen op de saneringslijst. Deze aanpak heeft geen koppeling met handhaving.
25	PGR	Het vervangen van de bestemmingsplannen i.v.m. het beoogde omgevingsplan, wordt er extra budget gevraagd. Verderop wordt er aangegeven dat het nog onduidelijk is of het Rijk mee gaat betalen? Wat zijn de acties bij een scenario dat het Rijk niet mee gaat betalen? Bent u dan bereid met VNG in overleg te treden om aan te geven dat de uitvoering van de OW zonder compensatie van het Rijk niet optimaal zal gaan verlopen?	80	De compensatie van de kosten van de komst van de Omgevingswet (incidenteel en structureel) staat via de VNG op de agenda van het overleg met het Rijk. Dit is niet alleen een zorg voor ons, maar ook van andere gemeenten. Zoals blijkt uit de moties over dit onderwerp die worden voorgelegd bij VNG ledenvergaderingen, en die breed worden gesteund. Het VNG voert over dit onderwerp het gesprek met het Rijk.
5	BVR	Huis van de Stad: De parkeer (on)mogelijkheden gaat u met "flankerend beleid" beleid uitvoeren terwijl er geen uitbreiding komt van het parkeren van de strook tussen het Stadhuis en de Schouwburg. Komt er een parkeerverbod voor medewerkers van het Stadhuis?	81	Er komt geen parkeerverbod voor medewerkers van het Stadhuis.
21	BVR	Openbare speelvoorzieningen; blijkbaar is er in Speeltuin Cromvliet lood aangetroffen in de grond. Betreft dit alleen deze speeltuin? Zijn er grondonderzoeken geweest in de overige Rijswijkse speeltuinen? Zo ja, wat is de status, zo nee, waarom niet?	81	Dit is gemeld in de nota Speelbeleid 2021-2026 en betreft in totaal vier speelplekken waarvan de toplaag moet worden vervangen. Hier liggen bodemonderzoeken en adviezen van ODH en GGD aan ten grondslag. Hier is budget voor gereserveerd vanuit het Groeifonds.

76	PVDA	Wonen en Leven Openbare speelvoorzieningen Er wordt gesproken over een waterspeelplek aan de Treubstraat. Betekend dit dat er naast de nieuwe skatebaan ook ruimte komt voor een waterspeelplek? Overigens hoe staat het met de verdere inrichting / verbeteringen rond de skatebaan (bankjes, afvalbakken, fietsnietjes, etc.) Herinrichting speeltuin Inter Amicos staat genoemd als openbare speelvoorziening. Betekend dit dat er afspraken zijn gemaakt waardoor deze vrij toegankelijk wordt na de herinrichting vanaf april 2024?	81	Treubstraat moet Tubasingel zijn. De zitbanken, afvalbakken en fietsnietjes worden nog voor het eind van dit jaar bij de skatebaan geplaatst. Inter Amicos blijft na de renovatie een beheerde speeltuin met gezette openingstijden dus wordt niet vrij toegankelijk.
101	RB	Welke effecten heeft de keuze voor het niet substantieel uitbreiden van de parkeervoorzieningen op de parkeerdruk in het gebied tussen het Huis van de stad en de schouwburg en de omliggende wijken?	81	Die wordt hoger en wordt gemonitord.
201	D66	Het onderzoek naar openbare toiletvoorzieningen staat aangegeven voor sport- en speelplekken. Gaat het hier ook om parken zoals het Wilhelminapark en de Landgoederenzone? Wat gebeurt er momenteel om bij de algemene openbare ruimte, de gebouwen van de gemeente (maatschappelijk vastgoed), winkelgebieden samen met ondernemers te zorgen voor meer en betere openbare toiletvoorzieningen, zoals een tweede toegankelijk toilet zoals in Oud Rijswijk is geplaatst?	81	Het onderzoek komt voort uit het vastgestelde speelbeleid van de Gemeente Rijswijk 'Spelen, bewegen en ontmoeten'. In dit speelbeleid gaat het over formele en informele aantrekkelijke speelplekken in de openbare ruimte. Daar waar binnen de parken en groene zones sprake is van een formele of informele speelplek valt dit binnen het onderzoek.
202	D66	Bij de ontwikkeling van speelplaatsen staat (nog) niet aangegeven of dit (naast de waterspeeltuin) ook groene en toegankelijke speeltuinen betreft. Kunt u aangeven of dit het geval is?	81	Verbetering van groen (kwaliteit/kwantiteit) en een inclusieve inrichting zijn uitgangspunten bij alle herinrichtingen van speelplekken. Zie nota Speelbeleid.
61	GL	De lasten voor het hemelwater worden de komende jaren op een gelijk bedrag geschat. Valt er geen stijging te verwachten vanwege heviger regenval en groeiende wateroverlast?	82	De bedragen zijn opgenomen in het gemeentelijk riolerings- en waterplan 2021-2025. In 2025 wordt het plan opnieuw bekeken en eventueel aangepast voor een volgende periode. Op dit moment proberen we in zoveel mogelijk projecten hemelwater te infiltreren en wordt per project onderzocht of het zinvol is om een hemelwaterriool aan te leggen. Op dit moment is het budget voldoende.
77	PVDA	Wonen en Leven Openbaar groen en openluchtrecreatie Onderhoud bomen, inhaalslag gemaakt waardoor voor 2024 een lager bedrag ter hoogte van 600.000 Betekend dit dat nu de inhaalslag is gemaakt we over gaan tot het reguliere onderhoud aan de bomen en wordt hier goed gekeken naar ziektes aan bomen, kwetsbaarheid en eventueel verplanten van bomen bij toekomstige plannen. Hoe staat het met ons reserveringsfonds nieuwe bomen (oud voor nieuw)	82	<p>Dit staat foutief in de tekst van de begroting. Het groenbudget is de afgelopen jaren gebaseerd op het oude Groenbeheerplan 2020-2023, maar was niet toereikend. In 2023 is daarom in de 1e halfjaarrapportage extra budget aangevraagd voor het uitvoeren van boomonderhoud. De groenbudgetten in de begroting van 2024 en verder zijn ook gebaseerd op het oude Groenbeheerplan. Deze budgetten worden geactualiseerd wanneer u het nieuwe Groenbeheerplan 2024-2028 in het 1e kwartaal van 2024 vaststelt. Het betreft dan ook geen voordeel in 2024 ten opzichte van 2023.</p> <p>In het nieuwe Groenbeheerplan staat uiteraard budget opgenomen voor de bestrijding van ziekten en plagen en het vervangen van bomen. Ook wordt er een vervolg gegeven aan de inhaalslag van het snoeiwerk.</p> <p>Het verplanten van bomen vindt meestal plaats in (herinrichtings)projecten, en wordt vanuit die investeringen gedekt. Dit is niet opgenomen in het nieuwe Groenbeheerplan, wat gaat over de instandhouding van het openbaar groen.</p>

102	RB	Op hoeveel illegale dumpingen ziet de 200.000 euro?	82	De afgelopen jaren is dit bedrag gemiddeld aan illegale dumpingen besteedt. Dit bedrag staat los van de kosten die Avalex maakt voor illegale dumpingen.
177	D66	Extra uitgaven voor illegale dumpingen. Wat is de achtergrond van het verhogen van het budget met 200.000 euro per jaar? Wie voert het opruimen van de spoedeisende dumpingen uit? Graag ontvangen we de cijfers van het aantal illegale dumpingen in de afgelopen 3 jaar en nu.	82	Wij hebben een inschatting gemaakt van de gemiddelde kosten die we de afgelopen jaren hebben gemaakt. Vorig jaar is een aanbesteding gehouden voor deze werkzaamheden en verwachten we per jaar €200,000,- extra aan het opruimen van illegaal gedumpt afval te besteden.
231	CU	Zijn commerciële partijen perse nodig om in de landgoederen zone om kosten ontwikkeling en beheer te doen? Aan welk percentage denkt de wethouder aan de bijdrage van commerciële partijen?	76	Nee er zijn geen commerciële partijen nodig om de kosten voor de herinrichting mogelijk te maken.
232	CU	Het voorkomen van Zwerfafval zou ook kunnen ontwikkeld worden door een vuurwerkverbod voor particulieren. Hoeveel zwerfafval (in percentage) zou dat schelen voor Rijswijk?	77	Dat weten we niet. We registreren vuurwerk als onderdeel van zwerfafval niet apart.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en overhead

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
203	D66	Wordt onder het kopje informatievoorzieningen en automatisering (ICT) alle investeringen in ICT begrepen, ook die in programma's zelf plaatsvinden of gaat het alleen om processen ter ondersteuning van de bedrijfsvoering?	87	Het gaat hier alleen om de functies ter ondersteuning van de bedrijfsvoering in het kader van de Informatievoorziening en Automatisering (ICT).
152	VVD	De ambitie om externe inhuur te beperken is vaker besproken, ook op verzoek van de raad. Wat gaat maken dat het nu wel gaat lukken? Het percentage lijkt zelfs te stijgen t.o.v. de begroting 2023?	88	De inzet is gericht op het omzetten van ingehuurde capaciteit naar eigen personeel voor functies waar dat mogelijk en nodig geacht wordt. Bijvoorbeeld projectmanagers en secretarissen bij projecten met een lange doorlooptijd (feitelijk zijn dit geen tijdelijke werkzaamheden en de functies zijn vervulbaar). Het afgelopen jaar merken we dat functies die eerder moeilijk tot niet konden worden ingevuld, nu met behulp van onze eigen recruiter wel succesvol ingevuld kunnen worden. Met de huidige markttarieven voor ingehuurd personeel levert dit een aanzienlijke besparing op. Daarnaast gaan we gericht aan de slag met externe juridische adviezen. We kunnen en willen niet alle juridische expertise zelf in huis hebben, daarom maken we regelmatig gebruik van de diensten van externe advocatenkantoren. Dit willen we efficiënter organiseren door met een aantal kantoren een mantelovereenkomst af te sluiten, waarin de dienstverlening en de tarieven die in rekening worden gebracht sterker gereguleerd gaan worden.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
--------	--------	-------	-----------	----------

165	CDA	Onderwerp: Zorgen over financiële positie van de gemeente (blz 2-4, blz 90 ev) De CDA fractie maakt zich zorgen over de ontwikkeling van de financiële positie van Rijswijk. De meeste kengetallen (zie blz 90 ev) ontwikkelen zich negatief. Deelt het college deze zorg? Zo ja, Wat gaat zij in concreto doen om het tij te keren? Wanneer kan de raad voorstellen met maatregelen van het college tegemoet zien om het tij te keren?	90	De meeste kengetallen zijn weliswaar gedaald maar zitten in de neutrale bandbreedte. Als duidelijk wordt in 2024 welke ontwikkelingen zich voordoen zal het college door middel van de Kadernota 2025 passende voorstellen doen. Overigens zijn voor het begrotingsjaar 2024 ook al maatregelen doorgevoerd om de saldi voor 2024 en 2025 positief te houden. Daarnaast volgt het college de discussies met het Rijk (via de VNG) op de voet.
173	CDA	Weerstandsvormogen en risicobeheer (blz 90 ev). Het college geeft een uitgebreide en transparante analyse van beide onderwerpen en geeft zo een inzicht op de meerjarige financiën van de gemeente. Veel waardering van onze fractie voor deze uitgebreide analyse!. Tegelijk laat het voor onze fractie een verontrustend financieel beeld zien met een negatieve ontwikkeling van de meeste kengetallen voor de komende jaren en de uitkomst dat voor 2023 een begrotingstekort resulteert van ca - 14 mln!. (blz 96). Volgens ons wordt dit nu voor het eerst vermeld! Kan het college aangeven hoe realistisch dit tekort is? Over deze ontwikkeling stellen we de volgende vragen aan het college	90	In de 1e Halfjaarrapportage 2023 is al een deel van het negatieve resultaat gemeld. Daarna is in september een raadsinformatiebrief gestuurd waarin tegenvallers in de BUIG en Jeugdzorg zijn gemeld. Vervolgens zijn in de reguliere 2e Halfjaarrapportage exogene tegenvallers gemeld. Het tekort is een realistische inschatting op dit moment.
219	Wij.	Hoe gaan het tekort op de grondexploitatie opvangen tekort opvangen als onze algemene reserve nog maar 6 miljoen bedraagt?	93	Voor het tekort op de grondexploitatie is al een verliesvoorziening getroffen.
220	Wij.	"Het verwachte nadelige saldo van de Grondexploitatie 2023 bedraagt € 22,551 miljoen, waardoor er binnen de Grondexploitatie geen buffer meer is voor het opvangen van risico's en deze moeten worden meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit van de gemeentelijke begroting."Is dit tekort van 22,5 miljoen opgenomen in het 'Solvabiliteitsratio' op pagina 96? Zo niet, hoe gaan we dit dekken.	93	Ja, dit is opgenomen.
153	VVD	De netto schuldquote daalt, na jaren van stijging, naar 115% procent. Dat wordt aanvaardbaar genoemd. Terwijl de VNG onder de 100% aanvaardbaar vindt. Waarom vindt het college het te hoge percentage van 115% aanvaardbaar?	96	Omdat 115% ligt tussen de neutrale bandbreedte van 90% tot 130%. Daarnaast is de netto schuldquote relatief hoger geworden door de groei van de stad hetgeen meer investeringen vergt.
154	VVD	Kan de uitvoering van de motie bestemmingsreserves iets nader worden toegelicht? Had dit niet wat concreter gekund? Wat waren eventuele moeilijkheden bij het concreter maken?	96	Op dit moment wordt een analyse uitgevoerd met betrekking tot welke (onderdelen van) bestemmingsreserves kunnen vrijvallen. De toelichting per bestemmingsreserve wordt uiterlijk in februari 2024 met de raad gedeeld. Bij de vaststelling van iedere jaarrekening 2023 kunnen door de raad mutaties in de reserves worden vastgesteld.
174	CDA	Verwacht positief begrotingssaldo in 2024 van +2 mln (blz 96) Over 2023 verwachte het college in de begroting voor 2023 een positief begrotingssaldo van +6,8 mln. De uitkomst zal naar verwachting zijn een tekort van €-14 mln. Een verslechtering van €-20 mln! Welke kwalificatie geeft het college zelf over deze desastreuze ontwikkeling? In dit licht bezien, acht het college de te verwachten uitkomst van € + 2mln voor 2024 nog realistisch? Graag een toelichting hierbij	96	In de begroting 2023 is reeds gewezen op de turbulente economische ontwikkelingen, zoals schaarste aan arbeid en grondstoffen, en stijgende lonen en prijzen, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Daarnaast zijn open einde regelingen fors duurder geworden. Tegenvallers zijn tevens gemeld in de 1e en 2e halfjaarrapportage. De tegenvallende ontwikkeling in 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door exogene tegenvallers. Het positieve streefsaldo in 2024 achten wij realistisch maar zal tevens afhangen van de wijze waarop het Rijk de financiële vraagstukken oplost.

175 CDA Tekort van 14 mln in 2023 (blz 96) Het college vermeldt dat de negatieve uitkomst van € -14 mln met name komt door hogere dan verwachte uitgaven voor jeugdzorg, voor bijstandsuitgaven en de WMO. Kan het college concreet voor elk van deze categorieën aangeven wat de begrote uitgaven waren in de begroting voor 2023 en wat de verwachte uitkomsten zijn in 2023? Daarbij ook te vermelden voor alle categorieën welke onderdelen met name de boosdoeners zijn, met vermelding van bedragen

96 Pagina 96 verwijst naar de Solvabiliteitsratio. De solvabiliteit zit op dit moment op de ondergrens van een neutraal financieel profiel. De belangrijkste zaken voor de verslechtering zijn het negatieve resultaat over boekjaar 2022 (€ 11 mln), hogere financieringsbehoefte voor investeringsprojecten en grondexploitatie Rijswijk Buiten en de financiële verhouding met het Rijk. Maar ook het verwachte negatieve resultaat over boekjaar 2023 (€ 14mln) is hier een onderdeel van. We verwijzen u hiervoor ook naar de 2e halfjaarrapportage 2023 (Leeswijzer en programma 7 Sociaal domein)
Van het bedrag van € 14 mln. is het aandeel Sociaal domein € 7 mln:
Bijstandsuitgaven (BUIG):
Primair begrote lasten: € 21.933.640.
Verwachte lastenbegroting : € 25.383.640
Dit betekent een nadeel van € 3.450.000 (uitgaven bijstandsverlening)

Primair begrote baten: € 21.837.020
Verwachte batenbegroting: Prognose; € 23.231.380 .
Dit is een voordeel van € 1.394.360. (Rijksbijdrage)

Per saldo een nadeel van € 2.055.640.

WMO:
Primair begrote lasten: € 17.466.210
Verwachte lastenbegroting: € 17.543.850
Dit betekent een nadeel van € 77.640

Primair begrote baten € € 397.740.
Verachte batenbegroting: € 397.740
Per saldo nadeel van € 77.640

Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid
Primair begrote lasten: € 4.058.220
Verwachte lastenbegroting: € 6.825.900
Dit betekent een nadeel van € 2.767.740. Dit betreft met name incidentle middelen zoals de Energietoeslag, middelen uit de circulaire en overhevelingsbudgetten.

Jeugdzorg:
Primair begrote lasten: € 19.403.030
Verwachte lastenbegroting: € 21.566.750
Dit betekent een nadeel van € 2.163.720

176	CDA	Besparingen voor deze drie categorieën (blz 96). Heeft het college voor elk van deze uitgavencategorieën bezuinigingsmaatregelen op stapel staan (voor de omvang van de overschrijding), zodat de overschrijdingen zich in 2024 niet opnieuw zullen voordoen? Zo ja, welke concrete maatregelen gaat het college op deze terreinen nemen	96	<p>Bijstandsuitgaven: Door de inzet van extra maatregelen is het doel een realisatie van 30 mensen meer uitstroom uit de BUIG trede 3/ 4 en 20 mensen minder instroom. Het blijft wel een open einde regeling, hetgeen betekent dat door (exogene)factoren de realisatie kan afwijken van de begroting.</p> <p>Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid: De overschrijding in 2023 heeft met name te maken met incidentele middelen zoals de Energietoeslag , budgetten uit circulaire en overhevelingsbudgetten.</p> <p>Wmo: hier is vooral nog niet de verwachting dat er overschrijdingen zullen zijn in 2024.</p> <p>Jeugdzorg: Om het huidige stelsel financieel en kwalitatief houdbaar te houden voor de jeugdigen in Rijswijk die het écht nodig hebben, is het nodig om te "normaliseren" in de jeugdhulp en de reikwijdte van de jeugdhulp (daar waar mogelijk) inzichtelijk te maken. Op 10 oktober 2023 hebben we daarom lokaal een visie op normaliseren en de reikwijdte van de jeugdhulp vastgesteld. Deze visie bevat tien uitgangspunten die gezamenlijk de basis vormen voor een duurzame werkwijze rond jeugdhulp in Rijswijk, vanuit de kern van de Jeugdwet. Daarnaast worden er op regionaal niveau maatregelen ontwikkeld om de jeugdzorg te verbeteren, in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd en de evaluatie van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. Net als bij de bijstandsuitgaven, blijft jeugdzorg ook een open einde regeling, waarbij onze financiële verplichtingen afhangen van de ontwikkelingen in de samenleving.</p>
221	Wij.	Met hoeveel zekerheid kunt u zeggen dat de bedragen die voor jeugdzorg, WMO en bijstandsuitkeringen zijn geboekt alles zullen dekken de komende jaren? Hoe groot is het risico dat we het komende jaar al te maken krijgen met hogere kosten dan nu worden ingeschat?	96	Deze regelingen zijn open einde-regelingen waarbij we afhankelijk zijn van ontwikkelingen in de samenleving, zoals bijvoorbeeld armoede, vergrijzing en depressie. De groei van het aantal inwoners leidt ook tot een onvermijdelijke toename in de lasten. Rijswijk groeit de komende jaren nog verder. Naast de groei van de stad hebben we ook te maken met inflatie. We zetten ons komend jaar in om maatregelen uit te voeren die in de RIB's over de Jeugdzorg en de BUIG zijn aangegeven.
222	Wij.	Hoe gaan we de algemene middelen aanvullen om de komende tekorten op te kunnen vangen?	96	Het college kan maatregelen treffen in de loop van 2024 om de tekorten op te lossen. Het moet dan wel duidelijk zijn óf en welke maatregelen het Rijk treft om gemeenten tegemoet te komen in de financiële tekorten die nu dreigen. Gemeenten kunnen dat niet geheel zelf oplossen want dat zou enorme negatieve effecten opleveren. Er gestreefd worden naar het behoud van algemene reserve. Dit brengt met zich mee dat structurele uitgaven niet gedekt mogen worden met incidentele meevallers.

26	PGR	De GREX blijft een behoorlijk negatieve invloed hebben op de begroting. Het betreft dus ook een structureel probleem. Heeft u een poging gedaan bij het Rijk of Brussel voor een mogelijke financiële impuls, met name omdat het een grootschalig project betreft, waarbij de wijken volledig zijn verduurzaamd, ook wel bekend als de duurzaamste wijken van Europa (CO2 neutrale woningen). Waarom is de GREX niet voorgelegd aan een deskundige of een andere projectontwikkelaar, om de GREX her te waardenen?(second opinion)	97	Een grondexploitatie is een langdurig proces waarbij er zowel invloeden op macro-, meso- als microniveau zijn. Deze kunnen zowel positief als negatief zijn. Afgelopen jaar hebben veel woningbouwprojecten tegenwind ondervonden, RijswijkBuiten staat hier niet alleen in. Een extreem sterke stijging van de bouwkosten en een daarbij achterblijvende opbrengstenstijging hebben grote negatieve invloed op het verwachte resultaat. Er is in het recente verleden een aanvraag voor de Woningbouwimpuls (WBI) gedaan voor het gebied Pasgeld-West, deze is toen niet toegekend. Komend voorjaar kan (en zal) er voor de zesde tranche WBI een nieuwe aanvraag worden gedaan. Momenteel loopt er een aanvraag voor de Startbouwimpuls (SBI) ter grootte van € 758.000 voor het project De Machinist. Daarnaast zijn er in het verleden al verschillende subsidies ontvangen van verschillende grootte (van fietsverbindingen tot explosievenonderzoek). Voor het onderzoek naar en aanvragen van subsidies zijn ook gespecialiseerde bureaus ingeschakeld die hierbij helpen en hun expertise inbrengen. Bij enkele mogelijke subsidies is er sprake van een verplichting tot co-financiering, dit zou juist een extra uitgave kunnen betekenen en helpt niet tot het beperken van het huidig tekort. De herwaardering van de Grondexploitatie wordt jaarlijks door deskundigen in gezamenlijkheid uitgevoerd, waarbij er ook met diverse externe adviseurs (kostendeskundigen, adviesbureaus, makelaars, projectontwikkelaars, projectmedewerkers, etc.) naar alle variabelen wordt gekeken. De accountant kijkt hierbij mee naar proces en inhoud en controleert de correctheid van raming tot realisatie. Afgelopen jaar is specifiek de inrichting van Pasgeld-West op meer detailniveau ingetekend en heeft juist een dergelijke second opinion tot een toename van de verwachte kosten geleid, en daarmee tot een afname van het saldo. Een andere deskundige of projectontwikkelaar was hierbij met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet tot een andere waardering gekomen.
103	RB	Nieuwe plannen en ambities die geld kosten zijn volgens de visie alleen nog mogelijk door het schrappen van oud beleid. Betekent dit dat bij de Raadsvoorstellen vanuit het College, zowel de plannen die zien op incidentele als structurele uitgaven, altijd volledig dekking in de lopende begroting moet zijn?	97	De insteek is om bij voorstellen voor nieuwe plannen en ambities te bekijken of het mogelijk is om dekking te zoeken door het schrappen van oud beleid. Zowel de 2e Halfjaarrapportage 2023 als de nieuwe begroting laat zien dat de financiële ontwikkeling achteruit gaat. Daar heeft het college ruimte voor gereserveerd in 2024 en 2025 om tegenvallers op te vangen. Echter grote vraagstukken met financiële gevolgen waarin het Rijk een doorslaggevende rol speelt, worden pas na het nieuwe kabinet opgepakt.
155	VVD	Financiële gezondheid staat onder druk. Het college komt pas in 2024 met aanvullende voorstellen en maatregelen dan de genoemde. Waarom zo lang wachten?	97	Omdat er grote nationale financiële vraagstukken spelen voor alle gemeenten waarover het nu onduidelijk is hoe zich ontwikkelen. De komst van een nieuw kabinet speelt daarin nu bovendien een vertragende rol. Het college zal de lijn van VNG en de gezamenlijke gemeenten volgen.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
156	VVD	Is er beeld bij welke wijken nog glasvezelverbindingen moeten krijgen?	100	Ja, dat is bekend.

Paragraaf bedrijfsvoering

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
104	RB	Welk resultaat heeft de inzet van de extra capaciteit op het gebied van recruitment in 2023 opgeleverd? Hoeveel capaciteit wordt komende jaren ingezet op het aantrekken van vast personeel?	103	<p>Cijfers uit LinkedIn rapport november 2022 tot oktober 2023. Vergelijkingen zijn gemaakt met de buurgemeenten Gemeente Zoetermeer, Gemeente Leidschendam-Voorburg, Gemeente Capelle aan den IJssel, Gemeente Schiedam, Gemeente Delft, Gemeente Den Haag, Gemeente Westland, Gemeente Leiden, Gemeente Gouda.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente Rijswijk heeft op LinkedIn 7.300 volgers. Dit is een stijging van 19% • De gemeente Rijswijk heeft gemiddeld meer kandidaten benaderd dan de buurgemeenten. • De respons rate (het aantal personen dat reageert op een directe benadering van recruitment) is 36.4% (ten opzichte van 35.2% gemiddeld van onze buurgemeenten). • De gemeente Rijswijk heeft in deze periode tenminste 28 mensen aangenomen die zijn 'beïnvloed' via LinkedIn. • Tenminste 20% van de nieuwe, interne medewerkers van de gemeente Rijswijk komen via LinkedIn. • Er is een duidelijk stijgende lijn te zien van het aantal nieuwe, interne medewerkers die per maand worden aangenomen via LinkedIn. <p>Sinds 1 november 2022 bestaat Recruitment uit 1FTE. Vanaf 1 januari 2024 is dit 1.8FTE.</p>
206	D66	Het is duidelijk dat de onderbezetting bij het personeel fors is (van 5 tot 30% afhankelijk van het onderwerp). Is er een overzicht van de meerjarige ontwikkeling van de onderbezetting?	104	Overzicht van vacature ruimte 2018 - 2022 op peildatum 31 december laat een fluctuerend beeld zien met een sterke daling in 2022. Het beeld in 2018: 34,11 fte. 2019: 27,4 fte, 2020: 40,14 fte, 2021: 38,49 fte en 2022: 10,42 fte
204	D66	Kan er inzicht worden gegeven in het beleid en het gebruik van de gemeente in AI? Heeft Rijswijk een AI Register? Wordt er in Rijswijk gewerkt met een mensenrechten toets op algoritmen? Welke voorwaarden worden er aan RPA gesteld en hoe verhoudt zich dit tot elkaar, zodat duidelijk blijft wanneer er sprake is van een fout en mensen hierbij ook gehoord kunnen worden, ipv dat naar een geautomatiseerd proces wordt verwezen?	106	De gemeente Rijswijk heeft nog geen specifiek beleid voor kunstmatige intelligentie (AI) ontwikkeld. De principes van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) met betrekking tot geautomatiseerde verwerkingen, waaronder profilering, geautomatiseerde besluitvorming, big data en tracking, zijn opgenomen in ons privacyreglement. De Europese verordening op Kunstmatige Intelligentie wordt van kracht in 2024. Organisaties moeten hier vanaf 2026 aan voldoen. Onze organisatie begint in 2024 met het uitwerken van dit beleid en het implementeren van maatregelen om deze technologieën te reguleren en hun impact te beheersen.
205	D66	Wordt bij de nulmeting mbt de duurzaamheid van de gemeente ook circulariteit meegenomen en de score hierop?	107	Ja, circulariteit is een onderdeel van duurzaamheid.

157 VVD Hoeveel extra kosten zouden gemoeid zijn met een eventuele uitbreiding van de griffie?

111 Om de bedrijfsvoering van de Griffie op minimale sterkte te brengen is 1 extra raadsadviseur benodigd (€ 86.000,-) en 1 informatiebeheerder (€ 64.000,-) Het gaat dus om € 150.000 per jaar. Verdere formatie-uitbreiding is afhankelijk van het ambitieniveau van de gemeenteraad.

Paragraaf verbonden partijen

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
--------	--------	-------	-----------	----------

Paragraaf grondbeleid

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
--------	--------	-------	-----------	----------

44	GL	Verkoop oude Raadhuis, uitgangspunt is dat het park Hofrust voor het publiek toegankelijk blijft. Wordt ook opgenomen dat alle bomen en het groen blijven staan?	124	Dit wordt niet opgenomen maar in principe blijft het groen gehandhaafd.
----	----	--	-----	---

Paragraaf lokale heffingen

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
--------	--------	-------	-----------	----------

78	PVDA	Lokale heffingen De groei van geraamde opbrengsten van de volgende rubrieken: Afvalstoffenheffing, Parkeerbelasting en leges: Waar komt deze groei vandaan en hoe realistisch is deze? Kan dit per heffing worden uitgesplitst?	125	Voor afvalstoffenheffing en leges geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn. In het hoofdstuk kostendekkendheid van de paragraaf lokale heffingen staat een overzicht van welke kosten worden verhaald. De toename van parkeerbelastingen vloeit voort uit de verhoging van de tarieven voor parkeervergunningen. De nieuwe tarieven zijn gebaseerd op de gemiddelde prijs van de 1e bewonersvergunning in de MRDH.
----	------	---	-----	--

105	RB	Waarom vind het College het onevenredig verhogen van de woonlasten bij drie of meerpersoonshuishoudens met gemiddeld 16,14% gerechtvaardigd? Hanteert het College hierbij het uitgangspunt dat bij elke persoon in een huishouden bijvoorbeeld evenredig veel afval geproduceerd wordt? Beseft het College zich dat deze huishouden voornamelijk bestaan uit ouders met kinderen? Hoe verhoudt deze verhoging van woonlasten voor komend jaar zich met het beleid dat het College aandacht heeft voor de middeninkomens en het opgroeien van kinderen die in gezinnen opgroeien die net boven het sociaal minimum leven?	126	Afvalstoffenheffing wordt betaald als dekking van kosten die worden gemaakt voor het ophalen en verwerken van huisvuil. De tariefsverhoging wordt veroorzaakt door de toename van de kosten. Het antwoord op evenredigheid is nee. Elk persoon in een huishouden veroorzaakt ook niet evenredig veel huisvuil. De tariefstructuur is naar één, twee en drie of meer personen in een huishouden. Deze tariefstructuur wordt in 2024 ook toegepast op rioolheffing, gebruikersbelasting. Het verschil tussen de tarieven afvalstoffenheffing is zo'n 20%. Het verschil tussen de tarieven rioolheffing is 25%. Op deze wijze worden de kosten eerlijker verdeeld naar grootte van huishouden.
-----	----	--	-----	---

79	PVDA	Lokale heffingen In hoeverre behalen we de doelen/ambities die zijn gesteld in verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2012-2016, in relatie tot de jaarlijkse kosten? Link (bladzijde 5) : https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=rijswijk&id=100071280	127	De link werkt niet. We werken tegenwoordig met het gemeentelijk riolerings- en waterplan 2021-2025, vastgesteld door de Raad op 15-6-2021. In dit plan is een evaluatie opgenomen van de planperiode 2016-2020
106	RB	Hoe kan het dat de kosten voor afvalstoffenheffing de inflatie ruim overstijgen? Wel deel van deze stijging ziet op meer verbruik en kosten nascheiding en welk deel op hogere kosten door bijvoorbeeld loon, materiaalkosten, overhead etc.?	127	De hogere lasten bestaan uit: Hogere bijdrage aan Avalex: € 1.339 mln. vanuit de meerjarenbegroting 2024 Extra lasten voor het opruimen van spoedeisende illegale dumpingen in de openbare ruimte: € 200.000 Oplossen taakstelling: € 360.000 Areaaluitbreiding/hogere opbrengsten als gevolg van nieuwbouw: € 200.000 Totaal stijgen de lasten en dus ook de baten met € 2.099 mln.
6	BVR	Toeristenbelasting: Er dient toeristenbelasting te worden betaald bij een verblijf in Rijswijk waar mensen verblijven die niet staan ingeschreven een verblijf in een hotel, pension, caravan of bungalow. De eigenaar van een verblijfplaats krijgt de belastingaanslag voor toeristenbelasting. Bijvoorbeeld de hoteleigenaar en pensionhouder. Omdat de gemeente aardig volraakt met in niet ingezetenen maar wel gebruik maken van de voorzieningen is de vraag hoe u de hoogte van dit bedrag vaststelt en op welke wijze de gemeente gaat controleren naar de juistheid van de opgave.	129	Toeristenbelasting is een algemene belasting en daarmee vrij besteedbaar. Het tarief is in lijn gebracht met het regionaal gemiddelde. Rijswijk telt slechts 5 hotels. De belasting wordt betaald op basis van aangifte. Het opzettelijk onjuist indienen van een aangifte is een strafbaar feit. Personen die in een woning wonen, behoren zich, ook als het gaat om particuliere verhuur, in te schrijven op het adres en vallen niet onder toeristenbelasting.

Paragraaf financiering

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
--------	--------	-------	-----------	----------

Paragraaf RijswijkBuiten

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
63	GL	Boekwaarde: De afzet verloopt moeizamer dan verwacht, refereert dit aan de grond?	143	Dat klopt. De gemeente verkoopt kavels en bouwt niet zelf de woningen.

Subsidies

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
--------	--------	-------	-----------	----------

158	VVD	Waarom heeft het college ervoor gekozen om op slechts twee onderdelen een subsidieplatform in te stellen? Waarom niet op meer? Welke subsidieplafonds worden nog meer overwogen of kunnen nog meer worden overwogen door het college op de vijf genoemde onderdelen?	145	Alleen van de twee huidige onderdelen is een plafond ingesteld. Aan de hand van een evaluatie rond de jaarrekening 2023 kan door de raad eventueel besloten worden om meerdere plafonds in te stellen.
38	GL	algemene vraag hoe de subsidie uitgaven zich verhouden tot de totale begroting >vb: dierenwelzijn staat voor 2024 begroot op 143.000 subsidie dierenwelzijn op 105.000 wordt de begroting dan 248.000 of is de subsidie afhankelijk van de aanvragen?	146	De verhouding van de totale subsidie in Rijswijk van ruim € 12,5 mln. ten opzichte van de begroting 2024 van ruim € 236,3 mln. is 5,3 %. Voor wat betreft uw voorbeeld: het totaal beleidsproduct 61400 Dierenwelzijn bedraagt € 143.000 waarvan € 105.000 subsidieuitgaven en € 38.000 overige uitgaven m.b.t. dierenwelzijn wat géén subsidie betreft.

Bijlagen

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
62	GL	Fietspaden in asfalt, hebben die geen negatieve invloed op de waterafvoer (hedendaagse stortbuien) -> hogere kosten?	159	Niet noemenswaardig. Als er een groenstrook naast het fietspad aanwezig is wordt het water daar naartoe geleid en zakt daar de bodem in. Bovendien, bij een hoosbui kan ook een elementenverharding (tegels, klinkers) het water niet snel genoeg tussen de voegen door bergen en zal ook dan afgevoerd moeten worden.
132	VVD	De maatregelen met betrekking tot Van Rijnweg, Van der Kooijweg etc. missen in de begroting, inclusief de financiering. Betekent dit dat maatregelen reeds in 2023 afgerond zijn? Indien dit het geval is, wat wordt er dan doorgeschoven en wat is het gevolg hiervan? Is er al een beeld bij de te nemen maatregelen? Als de maatregelen niet al in 2023 afgerond zijn, waarom wordt de Van Rijnweg/Van der Kooijweg dan niet genoemd bij de integrale aanpak van probleemstraten?	159	Recent heeft de raad besloten om de Van Rijnweg open te houden voor auto's en in plaats hiervan verkeersveiligheidsmaatregelen te nemen. Er worden nu op korte termijn de eerste (beperkte) maatregelen genomen. Dit wordt betaald uit de lopende begroting. Daarnaast wordt nu onderzocht welke structurele maatregelen hier nodig zijn. Kosten hiervoor zijn nog niet bekend en kunnen gezien het tijdsplan van de begroting en de besluitvorming in de raad over de Van Rijnweg ook niet in deze begroting worden opgenomen. Hoogstwaarschijnlijk wordt dit meegenomen in de 1e halfjaarrapportage in 2024.
159	VVD	Was de herinrichting van de Herenstraat niet on hold gezet? Hoe staat het op dit moment met deze herinrichting en op welke termijn wordt hier weer mee gestart?	159	Voor de herinrichting Herenstraat wordt op basis van het tot nu doorlopen proces gekeken op welke wijze dit verder zal worden voortgezet.
160	VVD	Moet het fietspad wat vanuit de Delftse Haagweg loopt richting de Delftweg Rijswijk in niet worden doorgetrokken? Alternatief: moet de fietsstraat zoals dit aan de gehele Delftweg ligt niet worden doorgetrokken in de richting van Delft? Nu stopt de fietsstraat bij de bocht met de Broekmolenweg.	159	Dat klopt. Deze route is onderdeel van het Fietsplan dat u op 10 oktober 2023 heeft vastgesteld. In het fietsplan heeft deze route prioriteit 2, dus het zal nog enige jaren duren voor deze wordt aangepakt.
161	VVD	De invoering van Het Nieuwe Inzamelen wordt hier genoemd. Waarom is dat zo? Wat zijn de mogelijkheden dit uit te faseren/te stoppen met deze invoering en op welke termijn zou dat kunnen?	160	In december ligt een voorstel klaar waarin u aan de beleidsknoppen kunt draaien en tot besluitvorming over kunt gaan.
162	VVD	Bij de integrale aanpak probleemstraten staan een paar straten genoemd waar de projecten volgens ons al klaar lijken te zijn, namelijk de Julianastraat, de Van Dijklaan en de Van Ostadelaan. Klopt dit? Indien dit inderdaad klopt en de aanpak al voltooid is, waarom staan deze hier dan nog genoemd? In andere woorden, hoe actueel is deze planning eigenlijk?	160	Klopt. De planning is geactualiseerd. In het beheerplan Groen en het beheerplan Wegen welke begin 2024 aan u worden voorgelegd is de actuele planning opgenomen.

163	VVD	Hoe gaat gezorgd worden dat de straatverlichting niet op verschillende momenten in het jaar langdurig in storing is/meerdere avonden uit staat in verschillende wijken? Is er een beeld bij de oorzaken van de storingen de afgelopen jaren?	160	In het beleidsplan openbare verlichting wordt dieper in gegaan op storingen, wat we hieraan doen, hoe we dit monitoren en verhelpen.
164	VVD	Is er een planning voor het herinrichten/herbestrating van de Broekmolenweg in Vrijenban?	160	Nee, deze straat staat niet in de planning. Vanuit areaalinspecties is deze straat ook niet als problematisch naar voren gekomen.
223	Wij.	Hoe komt het dat we tegenover 2023 6 miljoen meer uitgeven aan overhead? Op pagina 162 worden de grootste veranderingen in uitgaven genoemd, echter staan hier geen bedragen bij. Dus onze vraag hoe deze veranderingen in zijn totaliteit tot 6 miljoen komen.	162	Het bedrag overhead staat op blz. 87, 149 en 154 op € 28,951 mln.. Het bedrag voor 2023 bedraagt € 29,831 inclusief wijzigingen in de loopt van het jaar (blz. 154). Bij de primaire begroting bedroeg dat circa € 22 mln.. Het verschil komt door kostenstijgingen van salarissen door de CAO 2023, de groei van het personeel waardoor ook de vraag naar ondersteuning groeit en de kosten die samenhangen met onder andere de invoering van digitalisering en huisvesting.
59	GL	Cloudstrategie, er wordt gesproken over een te ontwikkelen cloudstrategie. Is hier al meer over duidelijk dan dat deze ontwikkeld moet gaan worden. Wie gaat de cloudstrategie ontwikkelen?	166	Adviesbureau Verdonck, Kloosters & Associates (VKA) heeft eind vorig jaar (2022) in opdracht van de gemeente Rijswijk een Cloudstrategie opgesteld, om de transitie naar de cloud op een zo beheersbaar mogelijke manier te laten verlopen. Na de vaststelling van de Cloudstrategie is een (tijdelijke) projectorganisatie ingericht om de organisatie op een gestandaardiseerde manier te begeleiden met de transitie naar de cloud. Ook zijn er pilots uitgevoerd om ervaringen op te doen met de hiervoor ingerichte projectorganisatie, en is de projectorganisatie op basis van bevindingen uit de pilots bijgesteld. Nu de noodzakelijke voorbereidingen zijn getroffen, zijn we als organisatie druk bezig om de transitie te maken naar cloudoplossingen (zoals ook toegelicht in de informatiebijeenkomst aan de Raad, als aanvulling op de Raadsinformatiebrief). De transitie naar de cloud is onderdeel van de Digitaliseringagenda.
80	PVDA	Verloop van de reserves Bestemmingsreserve Kwaliteit en verbinding parken Rijswijk Zuid Goed initiatief! Op welk termijn zal deze reserve gebruik gaan worden en is inzichtelijk hoe positief effect op geluid- en luchtkwaliteit?	170	In 2024 werken we een plan uit ter besteding van dit budget.
224	Wij.	Wat is een interactief ontmoetingspunt?	170	Met een interactief ontmoetingspunt wordt een ontmoetingspunt voor jongeren bedoeld (JOP). Bij het instellen van de bestemmingsreserve Faciliteiten voor jongeren is aangegeven dat er met name voor oudere jeugd niet veel aanbod is en dat er daarom voor deze jeugd plekken bijkomen, zoals een interactief ontmoetingspunt en een skatebaan. Bij de vaststelling van de nota speelbeleid is een motie aangenomen om het budget voor de interactieve JOP toe te voegen aan het budget voor de skatebaan.
81	PVDA	Verloop van der reserves Bestemmingsreserve Realisatie tunnel Prinses Beatrixlaan – Wat is de ambitie van dit college mbt deze tunnel/ deze bestemmingsreserve?	171	De ambitie is om de doorstroming en verkeersveiligheid van alle verkeersdeelnemers op de Prinses Beatrixlaan te bevorderen, de leefbaarheid (rust, luchtkwaliteit, groen) sterk te verbeteren, en de visie op Bogaard stadscentrum als een multifunctioneel gebied voor wonen, werken, winkelen en verblijven ten volle te kunnen realiseren.

107 RB Kunt u de begroting van het taakveld 5.4 Musea, per sado -1,8 miljoen, nader specificeren?

174 In totaal gaat het in de begroting op het taakveld 5.4 musea om 1,08 miljoen en niet om 1,8 miljoen zoals opgenomen in de vraag. Het betreft een verzamelpost waarin de kosten vanuit verschillende domeinen die het Erfgoed raken zijn opgenomen, als ook de doorbelasting van (voornamelijk) ambtelijke uren vanuit vergunningen. Laatstgenoemde betreft 383.670 euro. Daarnaast gaat het om het budget waaruit de subsidie aan Museum Rijswijk wordt verstrekt, dit budget bedraagt 489.350 euro. Verder is een bedrag van 82.860 euro opgenomen inzake o.a. subsidies voor gemeentelijke monumenten en de monumentendag, opleidingskosten, druk en bindwerk voor de verplicht op te stellen rapportages voortvloeiend uit (veld)onderzoek. Ook staat er een bedrag van 32.880 opgenomen voor de kapitaallasten (afschrijving en rente) voortvloeiende uit een eerdere investering en lening. Tenslotte is voor energie en onderhoudslasten bunkercomplex park Overvoorde en de NH Toren 98.100 euro opgenomen.